

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Nalinginnaasumik oqaaseqaatit**1. Aallarniut**

1.1. Siunnersuummut pingaarnertut tunuliaqutaasut

Soorlu Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqaartitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaannut nr. 5, 6. juni 2016-imeersumut nassuiaatini eqqaaneqartoq, Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip pineqartup piareersarlugu suliarineqarneranut atatillugu isumaqatigiissutigineqarpoq pisariaqartitsisoqartoq paarsisarnermik aaqqissuussinernut tunngatillugu nalilersuisoqarnissaa, meeqqat atuarfiat sioqqullugu ingerlatsiviusuni aamma meeqqat atuarfiannut atasumik ingerlatsinermi. Ilutigisaanillu nalunaarneqarpoq inatsisiliornissamut piareersaasiornermut tunngatillugu suleqatigiissitamik suliaasaqarfimmut tunngatillugu pilersitsisoqarumaartoq, tamatuma immikkut aqunneqarneranut malittarisassiornissamik siunnerfeqartumik, imaluunniit suliaasaqarfimmi malittarisassanik allannguissamik siunertaqartumik. Tamatumunnga ilaliullugu suleqatigiissitamik pilersitsinissamut taarsiullugu aalajangerneqarpoq ulluni marlunni workshop-imik aaqqissuussisoqassasoq, kommuniniit, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit aamma Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfimmiit peqataaffigineqartumik.

Workshop-ermermi meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinermi malittarisassat atuuttut misissorneqarput, nalilersorneqarlutillu, aammalu kommunini ileqqusunut sanilliussisoqarluni, meeqqanut atuartussatut ukiulinnut naleqqiullugit. Tamatumunnga atatillugu pingaaruteqarlunnarpoq kommuninit tamanit peqataasoqarnera. Taamaasilluni aaqqissuussinerit assigiinngitsut, kommunimiit kommunimut assigiinngissinnaasut sammineqarput erseqqissarneqarlutillu, soorluttaaq kommunit ataasiakkaat kissaataat pisariaqartitsinerilu ilanngussorneqartut.

Suliat aallaaveqartinneqarput nassuerutiginninnermik perorsaanikkut meeqqanut atuartunut neqeroorutit immikkut inissisimasut atuarfiup angerlarsimaffiullu akornanni, neqeroorutit paarsinissap saniatigut peqataasussaasut meeqqap nalinginnaasumik ineriikkiartoreranut, meeqqallu inuttut tamatigoortutut ineriartornissaanut siuarsaasussaallutik, aammalu tapertaasussaallutik inuuneq naallugu ilinniagaqarnermut.

Kommunit maanna aaqqissuussinernik atuuttunik saqqummiussuinerannut atatillugu, ilutigisaanik oqallisigineqarput pineqartuni pitsaaqutit aamma ajoqutit, tassanilu aamma ajornartorsiutinik pingaarutilinnik sunaassuilersuisoqarluni. Tamatumunngalu atatillugu paasineqarsinnaavoq malittarisassat sutigut tamatigut isumaginninngitsut pissutsinut assigiinngitsorujussuarnut, sumiiffimmiit sumiiffimmut atuuttuusunut. Tamannalu tunuliaqutaralugu kissaatit saqqummerpoq siunissami suliaasaqarfimmi inatsisiliornermi

aallaavigineqartariaqartoq summiffinni ataasiakkaani pisariaqartitsineq assigiinngitsorujussuusoq, soorlu nukiit atugassat aammalu pisariaqartitat naammassiniagassat eqqarsaatigalugit.

1.2. Inatsisissamik piareersaasiormi tunngaviusut pingaarnertit

Kommunik oqaloqateqarneq kinguneqarpoq inassuteqaatinik siunissami perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik meeqqanut atuartunut sunngiffimmi neqeroorutitik ineriartortitsinissamik, immikkut tamatumunnga inatsisiliornikkut.

Tamatumunnga atatillugu inassutigineqarpoq siunnersuut pineqartut ittoq taamaallaat meeqqanut arfinilinniit aqqaneq marlunnik ukiulinnut siunnerfeqassasoq. Taamatut siunnerfeqarnissaq pineqarpoq isiginiarlugu nalilerneqarmat pingaarnertut meeqqat ukiukinnerit atuartuusassat paarineqartarnissamik pisariaqartitsisuusut.

Meeqqallu siunnerfiusut suli aammaarluni aggoqqinneqarsinnaapput, immikkut paaqqutarisassatut taasani, meeqqallu 1. klassiniit 3. klassinut tassani ilaassallutik, nalilersueqqissaarnermillu tunngavilimmik atuartunik 4. klassimi taakkulu qaangerlugit aamma ilaneqarsinnaallutik. Siunnerfiusut taakkua perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik sunngiffimmi ingerlatsinernik neqeroorfigineqassapput, soorluttaaq naatsorsuutigineqartoq pineqartut neqeroorutaassasut ulloq naallugu ammasartut, summiffinni pisariaqartitsinernik aallaaveqartumik.

Kiisalu aamma inassutigineqarpoq siunnersuut eqqaaneqareersut saniatigut aamma neqerooruteqassasoq atuartunut 4. klassiniit 7. klassinut saaffiginnittunik, aammalu taakkua periarfissaqassasut perorsaanikkut ineriikkiartuutaasuni sunngiffimmi neqeroorutini peqataanissamat, taakkununnigali imaassinnaasoq pisariaqanngitsaq ulloq naallugu neqeroorutaasarnissaat.

Ilutigisaanik tikkuarneqarpoq pissusissamisuussasoq inatsisiliornikkut aalajangersaasoqarpat periaatsimik / aqqissuussinermik pingaarnermik, aqqissuussaaniikkut, anguniagaqarnikkut sakkussatigullu killiliussaasumik ”perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik sunngiffinni neqeroorutitut”. Tamanna pisinnaavoq pilersaarutit sapaatip akunnikkaartut atorlugit, allannguinnernut nalunaaruteqartarnernik assigisaanillu imaqartunik. Ilanngullugulu nalunaarneqarpoq isumassarsiorfiusinnaasoq § 20-imi oqaasertaliineq, sunngiffimmi sammisassaqtitsiviit pillugit, Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqtitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 6. juni 2016-imeersoq naapertorlugu. Tamatumunngalu ilanngullugu ilassutigineqarpoq, siunnersuut iluaqusiisumik ilassuserneqarsinnaasoq nalunaarusiamik, tassanilu aalajangersarneqarsinnaasut sulisuusut piginnaanissaannut minnerpaaffissatut piumasaqaataasut. Tamatumunngalu atatillugu naatsorsuutaavoq kommunit pitsaassuseq qaffasinnerpaaq aningaasatigut periarfissaasut sulisussarsiorsinnaassutsillu tunngaviusut aallaavigalugit anguneqarsinnaasoq.

Siunnersuutillu aamma aalajangersarsimangilai ilinniarsimassutsikkut piginnaanerit aalajangersimasut, sulisuusunut atorfinitsitsinissamat tunngaviusussatut, perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik ineriartortitsinerni sunngiffimmi neqeroorutini, meeqqanut atuartunut. Workshop-imi oqaatigineqarpoq perorsaanikkut ineriikkiartuutaasumik neqeroorutitut Inatsisartut inatsisaanni perorsaanerup annertussusissaa sunaassusilerneqassasoq, suleriaatsinik tunngavilimmik aaqqissuussaasumillu ingerlatsinerusutut, toqqaannartumilli ilinniarsimassutsimik piumasaqaatitaqarani. Naallu perorsaanermit ilinniarsimasut qularutissaanngitsumik piginnaanernik pigisaqaraluartut, perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik sullissinernut atatillugu, nassuerutigisariaqarpoq piffissaq qaninnerusooq isigalugu piviusorsiornerussanngitsooq suliassaqaarfimmi uani ilinniarsimassutsikkut piumasaqaatinik annertusisanik tunngaviliiniassalluni. Tamannalu atuuttoq imaakkaluartoq ilinniarsimassutsimut tunngasumik iliussissatut anguniakkani siunnerfiusooq sulisussanik naammattumik ilinniarsimasunik uani suliassat sularineqarsinnaalerumaartut. Tamannalu tunuliaqutaralugu siunnersuummi anguniagaavoq neqerooruteqaarfiusussat tamarmik qitiusumik allaffissornikkut ingerlatsivinnit tapersorneqarlutik, ilinniarsimassutsikkut assigiinngitsunik atugassaqaartitsisoqaraluartooq, perorsaanikkut pingaarnertut siunnerfiusunik umigaqartariaqartut. Ilutigisaanillu nalilerneqarpoq, sulisuusut naammaginartumik tapersorneqarlutik aammalu ilitersorneqarlutik, qitiusumiit piginnaasanik piviusunik pisariaqartunillu pissarsisinnaasut, piffissap ingerlanerani, apeqqutaatinnagu taamatut aaqqissuussineq ima qaffasissuseqalissanngikkaluartoq, aalajangersimasunik ilinniagaqarsimanissamik piumasaqaatinik tunngavilimmik ingerlatsinermit sanilliullugu.

Ilanngullugulu oqaatigineqassaaq, siunnersuut imaqarmat pisinnaatitsinermik nalunaarusiornikkut aalajangersaanissamat piginnaasatigut piumasaqaataasussanik, ilinniarsimanermik aalajangersimasumik tunngavilimmik, tamanna pisariaqalissappat atorneqarsinnaasumik.

Tamatumunnga ilanngunneqassaaq nalunaarusiornikkut sukkanerujussuarmik aaqqissuussisoqarsinnaammat, inatsisiliornikkut naleqqussaasarnermut sanilliullugu, taamaattumillu taamatut aaqqissuussineq aqutsinikkut atoruminarnerulluni suliassaqaarfinni ingerlaavartumik killiliussanik naleqqussaaviusariaqartartuni. Taamaattumik eqaanneruvoq qularnaarneqarlunilu sulisussaqaarnermut tunngasumik naleqqussaasoqarsinnaanera, Naalakkersuisut nalunaarusiornikkut ilinniagaasimasussanik piumasaqarsinnaanerat, inatsisiliornikkut pinnani.

Ilanngullugu aamma erseqqissarneqassaaq siunnersuut piviusumik demokratiskiusumik tullerriaarisarnermik kommunalbestyrelsimi pilersitsissammat, kiffartuussinerup qanoq annertutiginnissanut tunngatillugu, kommunalbestyrelsip kommunimi innuttaasut tungaannut akisussaaffigisaanik. Tamanna aamma isiginiarneqassaaq naalakkersuinikkut kissaataasumit, suliassaqaarfiit kommuninut tunniussuunneqarnissaannit. Tamannalu pissusissamisoortumik aamma ilaatigut kinguneqartarpoq, kommunit suliassani tullerriaarinissamik ingerlatsisussaaleranerannik, nukiit pigisallu atorneqartussat eqqarsaatigalugit.

Siunnersuummili akornutissaqanngilaq kommunit anguniagaqarsinnaanerannut sulisussat ilinniarsimasut aalajangersimasumik amerlassuseqarsinnaanerannut tunngatillugu. Aamma kommunit atorfinitsitsisarnerminni piumasaqaateqarsinnaanerannut suliamik ilinniarsimannigitsut ilinniagaqartarnissaannik, sulisuuneq ingerlatiinnarsinnaajumallugu aaqqissuussinissamut akornutissaqanngilaq.

Naalackersuisut Inatsisartut inatsisissap atortuulerneranut atatillugu imaluunniit kingusinnerusukkut kissaatigissappassuk Inatsisartut inatsisaanni minnerpaaffissatut piumasaqaatit sukaammerniarlugit, Naalackersuisut siuliani eqqaaneqartutut tamanna nalunaarusiornikkut isumagisinnaavaat. Taamaakkaluartoq tamatumani apequtaassaaq anguniagassatut aalajangiunneqartut piffissami aalajangiussiviusumi piviusorsiortuunersut, sulisussaqarnermut periarfissat atuuttuusut isiginiaraanni. Ilutigisaanillu nalilersuinermi ilaassaaq, kommunit ataatsimut isigaluni Inatsisartut inatsisaanni pingaarnertut piumasaqaatinik naammassinninniarsimanersut. Nalilersuinermi ilaassaaq malugineqarsinnaanersoq sulisussarsiortarnerni aalajangersimasunik ilinniagalinnik sulisussarsiortoqartarsimanersoq ima annertussusilimmik, Inatsisartut inatsimmi pingaarnertut anguniagaasut perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik neqerooruteqarnissat naammattumik naammassiniarneqarsimanersut.

Tamatumalu saniatigut oqaatigineqassaaq siunnersuut imaqartariaqaraluartoq sunngiffimmi neqeroorutaasut marlunnut avinneqarsimanerannik, akiliuteqarluni aamma akiliuteqarani, kingulleq suliarineqarsinnaammat isumassarsiorfigalugit sammisaqartitsinissanut neqeroorutit allat Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut inatsisissaanni nr. 16, 3. december 2012-meersumi § 27-mi pineqartut. Taamaasillunimi sunngiffimmi neqeroorutit taakkua arlariit Inatsisartut inatsisaanni ataatsimi ilaassagaluarput, soorluttaaq neqeroorutit assigiinngitsut taakkua marluk tamarmik perorsaanikkut sunngiffimmi neqeroorutit isigineqassagaluartut, imarisamikkut assigiinngikkaluarlutik.

Tamatuma saniatigut kommunit erseqqissarpaat kissaatigalugu periarfissaq atuutereersoq erseqqissaqqinneqassasoq, tassalu meeqqanik paaqqinnittarnerni sulisuusut sumiiffimmi pineqartumi meeqqat atuarfianni ikiortaasarsinnaassasut meeqqanik atuarfinni paaqqinnittarnernik aaqqissuussinerni. Kissaatigineqarporlu aamma allaaserineqassasoq qanoq ilinniartitsisutut ilinniarsimasut paaqqinnittarnernik aaqqissuussinerni pineqartuni ilaasarsinnaanersut. Kiisalu pissusissamisoortutut nalilernerqarpoq perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik paarsisarnermik neqeroorutini sulisuusut atuartup mappia meeqqat atuarfianniittooq ilisimasinnaagaat, aammalu tassani nalunaarsuisarsinnaasut. Ilutigisaanik nalunaarneqarpoq periarfissaasariaqaraluartoq meeqqat atualernej sioqqullugu paarineqartarnernik neqeroorutiniittut atualernissaq ukiup affaanik sioqqullugu atuartunut sunngiffimmi neqeroorutinit ikaarsinnaasassasut.

Kiisalu atorfinnut akuerisatut nalunaarsorneqartunut piginnaasanillu piumasqaatinut tunngasut oqallisigineqarput, tamatumani aamma minnerpaamik piumasqaataasussanut, atorfiit nalunaarsukkat amerlassusissaat pillugit, aammalu allaffissornikkut aqutsinissaq sulisut ilinniarsimassusiannut tunngatillugu.

Ilanngullugu oqaatigineqarpoq pissusissamisuussasoq Inatsisartut inatsit 1. januar 2018 atortuulersissallugu.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnert

a) Inatsisit atuuttut

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq meeqqanik atuartunik atuartuusussanillu paarsisarnermik aaqqissuussinerit malittarisassami ataatsimi aqunneqanngimmata. Malitassalli malittarisassani assigiinngitsuni allassimapput, uani ataani sammineqarumaartuni.

Perorsaanikkut aaqqissuussaasunik nammineq piumasutsimik meeqqat atuarfianni aaqqissuussinerit:

Meeqqat Atuarfiat pillugu inatsimmi § 10, imm. 7-imi ersippoq, atuartut sapaatip akunnerata ingerlanerani ulluni siullerni tallimani ulluinnarni piffissami nal. 8-miit nal. 16-imut, pinngitsoorani imm. 1 naapertorlugu atuartussaanerup saniatigut, neqeroorfigineqarsinnaasut peqataanissamut perorsaanikkut aaqqissuussani nammineq piumasutsimik ingerlatani. Ilutigisaanillu § 10, imm. 7-imut oqaaseqaatini ersippoq aalajangersakkami aqunneqartoq periarfissaq, atuartut neqeroorfigineqartarnissaannut, pinngitsoorani atuartussaaneq sioqqullugu aamma kingornatigut ingerlatsinernut assigiinngitsunut. Tamatuma saniatigut inatsimmut oqaaseqaatini ersippoq, sammisaqartitsilluni ingerlatsinerit pilersarusiugaassasut, perorsaanikkut anguniakkanik siumoortumik aalajangersariikkanik naammassinninnissamik siunertaqartumik, pinngitsooranilu atuarnermut tapertaallutillu ilassutaasutut suliniutaasut. Assersuutigalugu ingerlatsinerit atuartut itisilerinissaannut periarfissiisuusinnaapput, tigussaasunik ingerlatani nipilersornermilu, soorluttaaq angerlarsimaffimmi il.il. suliassanut tapersersuinerusinnaasut.

Ilutigisaanik nalunaarneqarpoq aalajangersagaq periarfissiisuunngitsoq atuarfimmi paarsisarnermik aaqqissuussinissanut. Aalajangersakkap taamaallaat qularnaartussaavaa atuartut periarfissineqartarnissaat, atuarnerpum siornatigut kingornatigullu, pinngitsoorani atuartussaanerup saniatigut, pitsaassusilimmik neqeroorfigineqarnissaat, aammattaaq aalajangersakkap siunertarinngilaa neqeroorutit Kulturikkut sunngiffimmilu ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaatigut tunngavissinneqartut annikillisarneqarnissaat. Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq, perorsaanikkut suliniutit nammineq piumasutsimik ingerlanneqartut eqqaaneqartut, soorluli meeqqat atuarfianni atuartitaaneq akilerneqartussaannngimmata, takuuk meeqqat atuarfiat pillugu inatsimmi § 1, taamaattumillu taamatut ingerlatsinernut akiliuteqartitsisoqarsinnaanani. Meeqqat atuarfiat pillugu inatsit aamma periarfissaqartitsinngilaq akiliuteqartitsisarnissanut, suliniutinik assigiinngitsunik

ingerlatsinernut, meeqqat atuarnersa nalaanni aamma atuarnrup avataani ingerlanneqartunut tunngatillugu.

Meeqqat atuarfiat pillugu inatsimmi perorsaanikkut aaqqissuussat nammineq piumassutsimik ingerlatsisarnert taamaasillutik naatsorsuutigaat, soorlu aamma taaguutaanni ersittoq, meeqqat perorsaanermik sammivilimmik sullinneqassasut, taamaattunillu atuinermut akiliuteqartitsisoqassanngitsoq.

Sunnigiffimmi ornittakkat:

Kulturikkut ingerlatsineq, sunngiffimmi sammisassaqaartitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 5, 6. juni 2016-imeersumi § 20-mi aalajangersarneqarpoq sunngiffimmi ornittakkat suunersut. Tassani ersippoq sunngiffimmi ornittagaq tassaasoq paaqqinnittarfik sulisut perorsaanikkut ilinniagallit atuarnrup avataani perorsaanikkut siunnerfilersukkanik sullissinerat meeqqanut inuusuttuaqqanullu, meeqqat inuusuttuaqqallu atugaannik, peqqissusaannik, ineriartornerannik ilinniarnernannillu siuarsaallutik suliaqarfigisaat. Inatsisartut inatsimmi ersippoq perorsaanikkut ilinniarsimasutut sulisutut paasineqartartut inuit, perorsaanikkut tunngaviumik imaluunniit ingerlaqqiffiusumik ilinniagallit. Tunngaviumik ilinniagaq Inatsisartut inatsisaannut oqaaseqaatit naapertorlugit tassaasinnaavoq meeqqerisumut ikiortitut, isumaginninnermi ikiortitut, isumaginninnermi aamma peqqissaanermi ikiortitut ilinniakkat, kiisalu isumaginninnermi ikiortitut. Inuit ingerlaqqiffiusumik ilinniagallit tassaapput perorsaaq, isumaginninnermi perorsaaq, isumassuinnermi perorsaaq aamma meeqqerivinni perorsaaq. Kiisalu inatsimmi takuneqarsinnaavoq perorsaanikkut siunnerfilersukkamik sulineq paasineqassasoq meeqqap imaluunniit inuusuttuaqqap ilinniarnera aamma ineriartornera pinnguarnikkut allatigullu ingerlatatigut pisassasoq, naatsorsuutaasorlu meeqqap inersimasullu tassani peqataanissaat, ingerlatsinerillu aaqqissuussaassasut pilersaarummik anguniakkanillu tunngavilimmik, meeraq aamma inuusuttuaraq ineriartorsinnaaqullugit. Tamanna isumaqarpoq inatsit taanna naapertorlugu periarfissaanngitsoq paaqqinninnermik aaqqissuussinissat meeqqat paarineqarnerinnaannik siunertaqartunik, perorsaanikkut ingerlatsinernik neqeroorutunik imaqaanngitsunik. Kiisalu Inatsisartut inatsimmi § 21-imi aalajangersakkamik imaqarpoq, qanoq sunngiffimmi ornittakkat ingerlanneqarnissaannut tunngasunik, soorluttaaq § 22-mi aalajangersaasoqartoq malittarisassanik, ingerlatsiviup qanoq ittunik avatangiiseqarnissaa pillugu. Ilutigisaanillu malittarisassaniit paasineqarsinnaavoq sunngiffimmi ornittagaq meeqqat atuarfiata ilaginngikkaa

Ilutigisaanik oqaatigineqassaaq Inatsisartut inatsisaanni aalajangersagaqaanngimmat sunngiffimmi ornittakkap aamma meeqqat atuarfiata akornanni sulisunik atortunillu nuussisoqartarsinnaanngitsoq. Sunngiffimmi ornittakkamut akuersissummi allagartami ersarissumik allassimassaaq sulisut qanoq amerlassuseqassanersut. Tamatumunngalu ilanngullugu aamma uppersarneqartussaavoq sulisunut ataasiakkaanut tunngatillugu, piffissap suliffiusup ilaa, imaluunniit akissarsiat ilaat meeqqat atuarfianneernersoq aammalu / imaluunniit sunngiffimmi ornittakaminngaaneernersoq.

Siunnersuutip suliarineqarnerani aamma nalunaarneqarpoq meeqqat atuarfiannut aammalu sunngiffimmi ornittakkamut pingaarnertut siunertaasoq, Naalakkersuisut naliliinerat naapertorlugu meeqqanut ataasiakkaanut pineqartunut ineriartornissamut periarfissat sapinngisamik pitsaanerpaanissaat, taamaattumillu inatsimmi inerteqquteqartoqanngitsoq sulisunik siunertanut pineqartunut eqaatsumik sulisitsisoqartarsinnaaneranut. Aaqqissuussinermi taamaattumi soorunami inatsisit atuuttuusut, isumaqatigiissutit aamma piffissap suliffiusup qanoq agguataarneranut isumaqatigiissutit sulisunut ataasiakkaanut atuuttuusut malinneqartussaapput.

Tamatuma saniatigut inatsimmi § 24-imi ersippoq, sunngiffimmi ornittakkanik atuinermi atuisutut akiliuteqartoqartartoq. Atuisutut akiliutissap annertussusissaani apeqqutaavoq kommunalbestyrelsip atuisut akiliutissaanut qanoq annertutigisumik tapiissuteqarnera. Aalajangersakkap imm. 4-aani ersippoq Naalakkersuisut ilaatigut malittarisassiorsinnaasut, sunngiffimmi ornittakkanut akiliuteqartarneq pillugu, tamatumani aamma isertitat annertussusiannik tunngaveqarneq sunngiffimmi ornittakkamiittarnermut, namminerlu akiliutissamut tapiissuteqartarneq pillugit.

Pingaarnertut siuliani nalunaarneqartut tunngavigalugit eqikkarneqarsinnaavoq sunngiffimmi ornittagaq imaqaassamat perorsaaniclut siunnerfilersukkanik suliniutinik, meeqqanut aamma inuusuttuaqqanut sammititaasunik, aammalu sunngiffimmi ornittakkamik atuinermut akiliuteqartitsisoqartarsinnaammat.

Sunngiffimmi ornittakkat:

Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqaqtitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 5, 6. juni 2016-imeersumi § 32, imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq ornittagaq tassaasoq klubbi, meeqqat inuusuttuaqqallu katersuuffigisagaat, ingerlatsiniarlutik aammalu sunngiffimminni ataatsimoorniarlutik. Inatsisiliorneq tamatumunnga atatillugu piumasaaqateqanngilaq sunngiffimmi ornittakkami – klub-imi - siunnerfilersukkamik meeqqanut inuusuttuaqqanullu neqeroorummik atuisuusunut aaqqissuussisoqartarnissaanik.

Inatsisartut Inatsimmi pineqartumi § 32, imm. 2, 3, oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu ornittakkamik atuinermut aalajangersimasumik akiliuteqartitsisoqartussaannigilaq, assersuutigalugu ilaasortaanermut ilaasortalluunniit allatut akiliutissaannik. Taamaattoq § 32, imm. 3-mi oqaaseqatigiinni siullerni ersippoq, kommunini sunngiffimmi ornittakkat akiliuteqartitsisarsinnaasut, imaluunniit aaqqissuussinernut atugassanik katersisarsinnaasut, ornittakkami ingerlatsineq, suliniutit il.il. nukittunerutinniarlugit. Tamatumunnga ilaliullugu aalajangiunneqarsinnaavoq atuisutut ornittakkanut akiliuteqartitsisoqartannigimmat.

Sunngiffimmi ornittakkat taamaasillutik perorsaaniclut siunnerfilersukkanik suliaqarnissamik tunngaveqanngillat imaluunniit ingerlatsinissamik, meeqqanut aamma inuusuttuaqqanut

sunngiffimmi ornittakkanik atuisunut tunngatillugu, sunngiffimmilu ornittakkanut atuinermut namminermut akiliuteqartitsisoqarsinnaani.

b) Siunnersuut

Siunnersuutip pingaarnertut siunertaa tassaavoq ullutsinnut naleqqunnerusumik suliassaarfimmi tassani inatsisiliornissaq. Tamannalu anguniarneqarpoq ingerlatsivinni pineqartuni killiliussassat eqaatsut atorlugit, ilutigisaanillu neqeroorutit pitsaassusissaat aamma isiginiarneqarluni. Aammalu, soorlu aallaqqaammut oqaatigineqareersoq siunnersuummut ilisarnaataavoq aaqqissuussaanikkut imarisamigullu annertuutigut kommunini aaqqissuussinernik misilittakkanillu atuuttunik tunngaveqarami.

Siunnersuullu tamatuma saniatigut siunertaqarpoq meeqqanik atuartussatut ukiulinnik paarsisarnermik aaqqissuussinernut malittarisassanik aaqqissuussinissamik, malittarisassiami ataatsimi. Tamannalu siunertaqarpoq pisariitsunik paasiuminartunillu suliassaarfimmi malittarisassiornissamik, inassutigineqartuni kommunit peqatigalugit workshop-ertitsinerni saqqummiussorneqartutut.

2.2 Akisussaaffik aamma aaqqissuussaaneq

Siunnersuummi tunngaviusutut pingaartinneqarsimavoq ersarissumik nalunaarsussallugit akisussaaffiit qanoq agguagaanersut, aammalu neqeroorutit qanoq aaqqissuussaaneersut, qularnaarumallugu neqeroorutit ataqatigiillutillu ataqatigiissaagaanissaat.

Siunnersuut imaqarpoq qitiusumik akisussaaffimmik, akisussaaffik suliassallu Naalakkersuisut ataaniipput, aammalu sumiiffinni namminerni akisussaaffimmik. Naalakkersuisut taaneqaraangata tamanna paasineqassaaq suliassamut akisussaasutut naalakkersuisoqarfittut, sumiiffimmilu namminermi akisussaaffik paasineqassaaq kommunalbestyrelsitut, ingerlatsivimmilu namminermi akisussaaffeqarfittut.

Siunnersuummilu aamma ersippoq, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutit pineqartut kommunit suliassarigaat, kommunalbestyrelsilu pingaarnertut akisussaasuusoq perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutinut.

Ilutigisaanik ersippoq kommunalbestyrelsi taannaasoq anguniakkanik aamma killiliussanik sunngiffimmi neqeroorutit ingerlanneqarnissaannut suliaqartussaasoq, aammalu nakkutilliineq aamma kommunalbestyrelsimiittoq.

Aamma ersippoq Naalakkersuisut nakkutilliisuusut kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaannik ingerlatsineranik, Naalakkersuisullu tamatumunnga atatillugu kommunalbestyrelsi paasissutissanik piunasaqarfigisinnaagaat, nakkutilliinermut atatillugu pisariaqartutut isigineqartunik.

Siunnersuullu aamma siunnerfeqarpoq anguniakkanik pingaarnernik aamma piunasaqaatinik aalajangersaassalluni, perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutitut atatillugu, perorsaanikkulli aalajangigassat kommunalbestyrelsip, ingerlatsivimmi aqutsisut aamma sulisut akisussaaffigigaat. Ilanngullugu ingerlatsivimmi aqutsisut aamma akisussaaffigigaat suliasat taakkua pitsaanerpaamik naammassineqartarnissaat. Tamanna tunuliaqutaralugu siunnersuut pingaarnertut siullertullu aaqqissuussaanikkut tunngavissanik ilusilersuiniarnermik siunnerfeqarpoq, siunertaananilu suliasaqarfimmi immikkuualuttunik aqutsiniarnissaq, perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutit meeqqanut atuartussatut ukiulinnut tunngatillugu. Aaqqissuussaanikkut killiliussassanik ilusilersuineq nammineq ilaatigut siunnerfeqarpoq aalajangersassallugit sunngiffimmi neqeroorutitut piunasaqaatit, aammalu akisussaaffiup ersarissuunissaa. Tamatumalu assigaa perorsaanikkut kiffaangissuseqarneq illuatungeqarmat naammassisassanut tunngasumik piunasaqaateqarnermik.

Soorlu siuliani aallarniinermit ersittoq siunnersuut aallaaveqarpoq neqerooruteqartarnermit ilutsinik assigiinngitsunik marlunnik, perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik paarsisarnermik aaqqissuussinernik, aamma allatigut perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutitut. Taakkua arlariit ilisarnaatigaat perorsaanikkut aaqqissuussinernik annikinnerpaanik neqeroorutit imaqarneri, kisianni imaalillugit perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik paarsisarnermik neqeroorutitaqarlutik, atuisut akiliuteqarnissaannik aamma ilassuserneqarsinnaasut. Taaguutaasorlu aamma siunnersuutit tusarniaassutigineqarneratigut Qaasuitsup Kommuniata akissutaa tunngavigalugu allanngortinneqarpoq, tikkuarneqarmat pissusissamisuussasoq taaguut ”sunngiffimmi neqeroorutit” atorneqarnissaat“ neqeroorutitut taarsiullugu.

Kiisalu siunnersuutigineqarpoq meeqqat atuarfiat pillugu inatsimmi perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik aaqqissuussatut nammineq piunassutsimik ingerlatsisarneq, Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut inatsisissaanni ikaarsaariarnermut tunngatillugu aalajangersakkani § 32, imm. 3-mi, aamma kapitali 5-imi Inatsisartut kulturikkut sunngiffimmilu sammisassaqaartitsineq pillugu inatsisaanni aalajangersakkat atorunnaartut.

Tamatuma assigaa perorsaanikkut ineriikkiartuutaasumik meeqqanut neqeroorutit siunnersuummi uani katersorneqarnerat.

Tamatumu aamma allaaserineqarnera ”aallarniummi” uani siuliani innersuunneqassaaq, aammalu innersuussisoqarluni aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatitut.

3. Aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut pisortanut kingunerisassai

Siunnersuut siunertaqarsimasoq meeqqanik paarsisarnermik aaqqissuussinerit aqunneqarnerisa aaqqissuunnissaannik, suliasaqarfimmi periaatsinut atortuusunut naapertuuttumik, kommunini assigiinngitsuni qanoq isikkoqarnerat tunngavigalugit. Siunnersuut naatsorsuutigineqanngilaq pisortanut aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu

kinguneqartussatut, siunnersuut kommuninut pisortalluunniit ingerlatsinerinut allatigut pisussaaffilersuinngimmat, inatsisini atuuttuni pisussaaffioreersut saniatigut.

Siunnersuut assigiinnerusunik siammasinnerusumillu aqqutissiuussivoq perorsaanikkut paaqqinnittarnermik neqeroorutinut, meeqqanut meeqqat atuarfianni atuartussaasunut atasunik akiliuteqartitsisarnissanut, kommunit ataasiakkaat tamanna kissaatigippassuk. Tamatumali aningaasaqarnikkut aallaaviusut allangortinngilai, kommunit maannamut paaqqinnittarnermik neqeroorutinik aqqissuussisinnaasarmata akiliuteqartitsisarnermut periarfissaqartunik.

Naatsorsuutigineqarpoq siunnersuutip kingunerisaanik kommunit malittarisassanik paasinnilluarnerulernissaat, taakkua ataatsimoortinneqalermata. Siunnersuummi naapigiarneqarpoq kommunit eqaatsumik sunngiffimmi neqeroorutinik aqqissuussinissamut pisariaqartitsinerat, sumiiffimmi namminermit pisariaqartitsinermik aallaaveqartumik, pisariaqartitsinerit piviusumik naammassineqarnissaannut tunngaviusunik.

4. Aningaasarsiornikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiortunut kingunissai

Siunnersuut inuussutissarsiortunut kinguneqartussatut naatsorsuutigineqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kingunissai

Siunnersuut innuttaasut peqqissusaannut annerusunik kinguneqartussaannngilaq.

Ingerlaavartumik perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqerooruteqartarnertigut innuttaasut peqqissusiannut suliniutit allat tapersorsorneqarsinnaapput.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Siunnersuutikkut innuttaasut periarfissinneqarput naammaginarnerusumik malittarisassanik paasinnissinnaalernissaannut, taakkua maanna ataatsimoortunngortinneqarmata. Tamatumalu saniatigut siunnersuutip innuttaasut paasinnissinnaanerulersissavaat, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutinik, kommunalbestyrelsit meeqqanut pineqartutut ukiulinnut atortuutitani. Ilutigisaanik erseqqissarneqarpoq sunngiffimmi neqeroorutit tamarmik annikinnerpaanik perorsaanikkut ingerlatsinernik imaqartinneqarnissaat.

Inuiaat pisinnaatitaaffiinut Danmark-imi Institutip - Institut for Menneskerettigheder i

Danmark – tusarniaanermut akissutaa tunuliaqutaralugu aamma

pissusissamisoortinneqarsimavoq siunnersuummut oqaaseqaatinik ilanngussinissaq, inuiaat

pisinnaatitaaffiinut tunngatillugu. Tamatumunngalu ilaliullugu aamma

oqaatigineqarsinnaavoq neqeroorutinik aqqissuussisarnerit sapinngisamik annertunerpaamik

pisassammata meeqqap pisariaqartitaanik aallaaveqartumik, FN-ip meeqqat pillugit

isumaqatigiissutaani tunngaviusut pingaarnerit naapertorlugit. Assigisaanillu sunngiffimmi

neqeroorutiniit paasissutissanik ingerlatitseqqittarnerit meeqqamut ajunngitsussaq

tunngavigalugu soqutigisatut pissusissamisoortutut isigineqarpoq, meeqqap soqutigisaaniit

isigaluni, taakkua aamma inuiaat pisinnaatitaaffiit akerliunngimmata. Tamatumalu saniatigut aamma inissaminiissaaq FN-ip innarluutilinnut isumaqatigiissutaa innersuutissallugu, tassanilu tunngaviusut qitiusut tassalu atugassarititaasut tikikkuminartuusarnissaat. Kingulleq isumaqarpoq pisortat qularnaartussaagaat inuit innarluutillit allat assigalugit ornitassanut pineqartunut neqeroorutiniittunut anngussinnaasarnissaat, inuit innarluuteqanngitsut tikitsisinnaaneratulli. Tamatumunnga atatillugu annertuunik unammilligassaqarpoq, naak sanaartornermut tunngasumik inatsit tikikkuminassutsimut aalajangersagaqaraluartut, tamanna annerusumik nutaanik sanaartornermut sanaartukkanillu pioreersunik allanngortiterisarnernut tunngasarmat, soorluttaaq tikikkuminartuunissamut tunngatillugu innarluutillit assigiinngiiaartut tamarmik ilaasannigitsut. Siunnersuutilli tassa siunnerfigaa meeqqat immikkut pisariaqartitsisut siumoortumik mattunneqareertannginnissaat, perorsaaniikkut inerikkiartuutaasunut sunngiffimmi neqeroorutinit, pineqartulli neqeroorutini ilaatinneqartassallutik. Tamannalu suli unammilligassartaqartuassaaq, kisiannili tamatuma allanngortinngilaa pingaarnertut isiginnilluni suli unammilligassatut anguniagaammat anguniakkat piffissap ilaani anguneqarsinnaajumaartut.

7. Allatigut pingaarutilinnik kingunerisassai

Naatsorsuutigineqanngilaq siunnersuut annertunerusunik kinguneqassasoq.

8. Pisortanik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut tusarniaassutigineqarsimavoq piffissami xx. december 2016-imiit xx. januar 2017-imut, tusarniaavigineqartartuni ukunani:

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik

Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalackersuisoqarfik

Namminersornermut, Pinngortitamut, Avatangiisinut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik

Peqqissutsimut Nunanilu Avannarlerni Suleqatigiinnermut Naalackersuisoqarfik

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalackersuisoqarfik

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atortitsinermit Naalackersuisoqarfik

Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut (GE)

SIK

KANUKOKA

Kommune Kujalleq

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Qaasuitsup Kommunia

NUSUKA

IMAK

AK

Nanu Børn

MIBB Bedre Børneliv (Meeqqat Inuunerissut)

MIPI

Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Kalaallit Nunaata siunnersuisoqatigiivi

Inuit pisinnaatitaaffii pillugit Institutti

Knud Rasmussenip Højskolia

Sulisartut Højskolia

NPK

Avannaani Ilinniarnertuunngorniarfik/Nordgrønlands Gymnasium

Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik/Midtgrønlands Gymnasiale Skole

Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI)

Campus Kujalleq

INUILI

Kalaallit Nunaanni Imarsiornermik Ilinniarfik

NI-Nuuk

Peqqissaanermik Ilinniarfik

Ilisimatusarfik

Perorsaanermik Ilinniarfik

Savaatilinggorniarluni ilinniarfik

Eqqumiitsuliornermik Ilinniarfik

ILI ILI

Avalak

ASG

Nunamut tamarmut ilitersuisarfik

MIO

Tusarniaanermi piffissaliussap naanerani ukunanga tusarniaanermi akissutisisoqarpoq:

GE, Meeqqat Inuusuttullu Illut Mælkebøtten, MIO, Kommuneqarfik Sermersooq, IMAK, SIK, Inuiaat Pisinnaatitaaffii pillugit Institutti, Qeqqata Kommunia, Qaasuitsup Kommunia aamma Kommune Kujalleq.

GE, Mælkebøtten, MIO, Kommuneqarfik Sermersooq aamma SIK-p tikkuarfaat siunnersuutip atortinneqarfissaa erseqqissartariaqartoq, ersarissisillugu siunnersuut meeqqanut 6-12-inik ukiulinnut piffissami atuartitaaffiunngitsumi sammititaasoq. Tamanna siunnersuummi § 1, imm. 1-imi ilanngunneqarpoq. Sulisitsisut tamatuma saniatigut kissaatigaat erseqqissarneqassasoq § 1, imm. 3, aamma § 11, tamannalu naammassineqarpoq: Tamanna aamma atuuppoq Sulisitsisut aamma Meeqqat Inuusuttullu Illuata kissaataannut, tassalu § 19, imm. 4-p piuminernerulersinneqarnissaanut.

Tamatumalu saniatigut ilanngunneqarpoq ”perorsaanikkut” § 16, imm. 2, oqaaseqatigiit aappaanni, MIO-p tamanna pillugu oqaaseqaataa tunngavigalugu. Tamatumalu aamma saniatigut § 13-imut oqaaseqaatini ersilerpoq meeqqanik sullissisut proffessionel-iusut pineqartut, akisussaasuusut paasissutissanik meeraq pillugu neqeroorummiit neqeroorummut tunngatillugu ingerlatitseqqittarnissanut. Kiisalu aamma MIO-p tusarniaanermi akissutai oqaasertalersuinikkut ataasiakkaatigut allatigut iluarsiinernik kingunearput.

Kiisalu aamma IMAK-ip aamma SIK-p tusarniaanermi akissutaat tunngavigalugit § 8, imm. 3-mut oqaaseqaatini erseqqissaatinik ikkussisoqarpoq, perorsaanikkut inerikkiartuutaasuni sunngiffimmi neqeroorutini sulisuusut ilinniartitsinivimmik suliaqarsinnaanngitsut, taamaallaalli ilinniartitsinermut / atuartitsinermut attuumassutilinnik suliaqarsinnaallutik.

Tamatuma saniatigut Inuit Pisinnaatitaaffiunut Instituttip tusarniaanermut akissutaanut ilaliliullugu oqaaseqaatini ilanngussisoqarpoq, siunnersuutip inuit pisinnaatitaaffiunut tunngasuni nalinginnaasunik innuttaasunik kingunerisasaanut immikkoortumi. Tamatumunngalu atatillugu oqaaseqaatini § 15, imm. 1-imut ilassusiisoqarpoq, aalajangersagaq aamma isumaqartoq pissutsit atuuttut iluanni aamma innarluutillit tikitsisinaanissaat ilanngullugu isiginiarneqartartussaasoq.

Kiisalu aamma Qaasuitsup Kommuniata kissaatigisimavaa siunnersuutip taaguutaata allanngortinneqarnissaa, ”neqeroorut” kismiilluni allassimasinnaanngimmat, taamaattumillu ”sunngiffimmi neqeroorut” atorneqartariaqarluni. Tamanna qularnaarumallugu ersarissumik paasineqarsinnaassasoq sunngiffimmi neqeroorutit pineqartut, ulluunerani neqeroorutinit allaanerusut, atuarfik sioqqullugu ingerlatsiviusumi ilisimaneqartut. Tamanna siunnersuummi iluarsanneqarpoq, tamatumalu kinguneralu siunnersuummi taaguut ”perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutit” atorneqalerluni, imaqarsinnaasoq ”perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik paarsisarnernik neqeroorutininik” aamma ”perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutininik”.

Kiisalu innersuunneqassapput ataani ilanngunneqartut tusarniaanermi akissutaasut, tusarniaanermi akissutaasut tamarmik misissorneqarfigisaat oqaaseqarfigineqarfigisaallu.

	Oqaaseqaatit	Tusarniaavigineqartoq	Oqaaseqaammut isummersuutit
1.1	GE / Sulisitsisut	Ataatsimut Sulisitsisut iluarisimaarpaat perorsaanikkut neqeroorutit meeqqanut 6-12-nik ukiulinnut inatsimmi ataatsimut allanneqarneri	Siunnersuummik aallannguinissamut pissutissaqartitsinngillat.
1.2	GE / Sulisitsisut	§ 1, imm. 1 nutaamik oqaasertalillaqqunarpoq, ersaris-	Aalajangersagaq maanna erseqqinnerulersinneqarpoq, taamalu

		<p>sisillugu inatsisip atortuuffiani pineqartut meeqqat 6-12-inik ukiullit meeqqat atuarfiat pillugu inatsit naapertorlugu, friskolinut inatsit aamma angerlarsimaffimmi atuartitsisarneq pillugu aalajangersakkat naapertorlugit atuartinneqartanngitsut.</p>	<p>ersersinneqarluni siunnersuut meeqqat piffissani atuartinneqarfiginngisaannut tunngasuu-soq.</p>
1.3	GE / Sulisitsisut	<p>§ 1, imm. 3 misissoqqis-saartariaqarpoq, allatut oqaasertalerumallugu.</p> <p>Aalajangersagaq imaalineqarsinnaavoq: ”Paarsisarnermik aaqqissuussinermiit atuarlernissamut ikaarsaartarneq oqinnerulersinniarlugu qaammatit arfinillit angullugit sivisussusilimmik neqeroorteqartoqarsinnaavoq perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik sunngiffimmi paarsisarnermik aaqqissuussinermik, meeqqanut suli atualinngitsunut. Neqeroortut aamma atortinneqarsinnaavoq meeqqanut suli 6-inik ukioqalinngitsunut.”</p>	<p>Pisariaqarpoq erseqqissaanissaq sooq aalajangersagaq taamatut oqaasertalerneqarsimanersoq pillugu:</p> <p>”Paarsisarnernik aaqqissuussinerniit atuarnerup aallartsittarneranut ikaarsaartarneq oqinnerulersinniarlugu, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutunik inatsit una naapertorlugu neqeroortoqarsinnaavoq meeqqanut atualernissaq sioqqullugu ukiulinnut, tamatumani aamma meeqqanut suli 6-inik ukioqalersimanngitsunut.”</p>
1.4	GE / Sulisitsisut	<p>§ 8 naapertorlugu isumaliutigillaqqunarpoq aalajangersaanissaq taamaallaat pisortaasoq kommunalbestyrelsip atorfinitissinnaallugulu so-raarsissinnaassagaa, pisortaasorlu sulisut sinnerinut atorfinititsisartuussasoq.</p>	<p>Siunnersuummi allannguissamut tunngavissiiingilaq.</p> <p>Aalajangersagaq isiginiarneqas-saaq paarsisarnernik aaqqissuussinerit pineqarneranniit, kommunalbestyrelsip akisussaaffiniit-tut. Kommunalbestyrelsillu pis-sutsit atuuttut naapertorlugit pisussaaffik pisortaasumut tun-niussinnaavaa.</p>
1.5	GE /	Aalajangiusimaneqassappat	Allannguissamut pissutissiin-

	Sulisitsisut	kommunalbestyrelsip ator-finititsisarneq soraarsitsisarnerlu tigummissagai, isumaliutigillaqqunarpoq oqaasertaliussat ”neqeroorummi sulisuusut” allanngortinnekassasoq, ”sulisut perorsaanermik isumaginnittuusut” taarsiullugu.	ngilaq. Aalajangersagaq ersersitsivoq kommunalbestyrelsi sulisunut akisussaasuusoq, neqeroorummi sulisunut tamarmiusunut atillugu, perorsaanermillu isumaginnittuinnaangitsoq.
1.6	GE / Sulisitsisut	§ 11-imi una ”tilbuddet” allanngugassaavoq imaalillugu ”tilbud”. (danskisuaa pineqarpoq)	§ 11, imm. 2-mi naqinnerliugaq pineqarpoq, iluarsineqareersoq.
1.7	GE / Sulisitsisut	Isumaqqanngilaq namminersortut perorsaanikkut inerikiartuutaasunik neqeroortaat malittarisassiortassapata, meeqqanik neqeroorummi tiguisarnernut tungatillugu, takuuk imm. 3, imm. 4-mi allassimammat taamaallaat inissaqqanngippat itigartitsisinnaasut.	Allannguissamut pissutissiingilaq. Imm. 3-mi aalajangersagaq as-sersuutigalugu isumaqqarpoq paarsisarnernik neqerooruteqartartut namminersortut pisussaaf-filigaasut tamanut saqqummiusisarnissaminnik tiguneqartus-sanik tullerriaarisarnerminni ileqquminnik. Taamaattumik imm. 3 namminerisaminik isumaqqarpoq, imm. 4 apeqqutaatinagu.
1.8	GE / Sulisitsisut	§ 19, imm. 4 aamma 5 naapertorlugit imm. 4-mi ersip-poq illoqarfimmi akigititas-sanik assigiinngitsunik aaqqissuussisoqarsinnaangitsoq, neqeroorutit arlaqarpata, imm. 5-imili oqaatigineqarluni kommunalbestyrelsip tapiissutai neqeroorutitut tamanut assigiissasut. Tamanna ajornassanngippat aningaasaqarnikkut, taava neqeroorutit tamarmik assigeeqqissaanik ingerlatsi-	Naatsorsuutaavoq aalajangersakkami imm. 3 aamma 4 pineqartut. Imm. 4-mi naleqqussasoqarpoq, taamalu oqaaseqatigiit siulliit kisimik aalajangiuisimaneqarlutik.

		nermut aningaasartuuteqartariaqassapput, tamannali soorluuna ajornakusuussa-soq.	
2.1	MIO	Siunnersuut annertuunik meeqqanut isumaqassaaq, meeqqat ilinniarnerninut, ilikkagaqartarnerninut, ineriartornerinut siunissamilu inuunerilerumaagaannut.	Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.
2.2	MIO	Iluarisimaarnarpoq inatsiliornermi misilittakkat kissaatillu kommunini paarsisarnernik ingerlatsiviusuni pisariaqartitsinerit pisut aallaavigineqarneri.	Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.
2.3	MIO	Paatsuunganarpoq inatsimmi § 1 atortuutinneqarmat meeqqanut meeqqat atuarfiannut inatsit naapertorlugu atuartinneqartanngitsunut atortuutinneqarmat.	Aalajangersagaq erseqqinnerulersinneqarpoq, taamalu ersilerluni siunnersuummi pineqartut neqeroorutit meeqqanut piffissani atuartitsiviunngitsuni, takuuk aamma oqaaseqaatit 1.2 Sulisitsisut tassunga oqaaseqaataanni.
2.4	MIO	Maluginiarneqarpoq inatsissatut siunnersuummi namminermi siunnersuutip § 8-mi piumasaqaateqanngitsaq sulisut ilinniarsimassusissaannik, soorluttaaq misilittakkat naapertorlugit ilisimanearqartoq nunaqarfimmiut illoqarfimmiullu sulisuusut akornanni ilinniarsimassuseq assigiinngitsorujussusartoq. Piginnaangorsaanernik allatulluunniit ilinniarnissamik sulisuusunut neqerooruteqartoqassava.	Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq. Soorlu siunnersuummut oqaaseqaatini ersittoq siunnersuutip anguniagaraa neqerooruteqarfiusartut tamarmik qitiusumik ingerlatsivimmiit pisariaqartunik tapersorneqarlutik, ilinniarsimassuseq qanoq ittuunersoq apeqqutaatinnagu, perorsaanikut siunnerfiusumik pingaarnermik peqartarnissaat. Ilanngullugulu naliliineruvoq sulisuusut qitiusumiit naammattumik siunnersorneqarlutik piffissap ingerlanerani piginnaasassanik pisariaqartunik piviusunillu peqalersinnaasut, sulisuusut ilinniarsi-

			<p>masut nalinginnaasumik piginnaanerisaannik. Tamatumungalu atatillugu pissusissami-suussaaq pisariaqartunik piginnaasanik ineriartortitsineq pikkorissaanertigut ilinniaqqinnertigullu aaqqissuunneqassasoq.</p> <p>Tamatuma saniatigut siunnersuut pisinnaatitsivoq nalunaarusiornikkut aalajangersaanissanut piginnaasanik qanoq ittunik peqartoqarnissanut atatillugu, nalinginnaasunik ilinniagaqarsimanissanut aamma tamanna pisariaqartinneqassappat.</p>
2.5	MIO	Nuannerpoq, § 14 naapertorlugu neqeroorutit siunertaat siammasissut atuarlugit, meeqqap ineriartornerani immikkoortut pingaaruteqartut eqqaaneqartarmata.	Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.
2.6	MIO	Kissaatiginarsinnaavoq, § 14, imm. 3 naapertorlugu inatsisissatut siunnersuummi meeqqat immikkut sullinneqarnissamik pisariaqartitsisut pingaartinneqarnerusinnaaneri, immikkut sullissinertigut. Meeqqat pineqartut immikkut ittunik perorsaanikkut ilisimasanik pisariaqartitsiviusarmata, kiisalu meeqqat ataasiakkaarlugit pisariaqartitaasigut ilisimasaqarfigineqarnissaat pisariaqartinneqartarluni, immaqalu innarluutaasigut (timikkut aamma tarnikkut.) Tamatumunnga atatillugu eqqarsaatsersortoqarsimava.	<p>Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.</p> <p>Apeqqut taanna tassa sunaassusilerneqarpoq siunnersuummi § 14, imm. 3-mi, taamalu kommunalbestyrelse periarfissaqassalluni perorsaanikkut immikkut neqeroorutininik paarsisarnermik aaqqissuussinernut ilaatitsisarnissanut. Aalajangersagaq aallaaveqarpiarpoq meeqqat ilaatinneqartassasut paarsisarnernik aaqqissuussinerni, meeqqat allat peqatigalugit, tamannalu immikkut unammilligassanik pilersitsisarsinnaalluni. Tamatumani assersuutigalugu pineqarsinnaapput immikkut tapersiisarnissat, ingerlatanik paasinnis-</p>

			<p>sinnaanernut, aqutsinernut aaq-qissuussinernullu, pisariaqartassasorlu akuleruttarnissat meeqqat pakatsisimaneri annikinnerulersinniarlugit, periarfissaallu inerisarniarlugit. Sulinuutilli tamarmik meeqqap pisariaqartitsineranik atugarissaarneranillu tunngavilimmik nalilersorneqartassapput, taamaammallu kommunalbestyrelse aalajangersinnaavoq meeqqap atugarissaarnissaa naammasineqarsinnaanerusoq allatut paarsisarnermik aaqqissuusinnik.</p>
2.7	MIO	<p>§ 14, imm., 4-mut atatillugu isumassarsiatialaavoq paarsinermik ingerlatsiviusut meeqqap atuartup meeqqat atuarfianni mappianut isersinnaasarnissaat, Kiisalu aamma pingaaruteqarpoq ilinniartut mappiisa pisariillisarneqarnissaat, tamanut tunngatillugu, aamma sulisuusunut ilinniarsimangitsunut.</p>	<p>Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissinnigilaq.</p> <p>Suli immikkut isiginiarneqarpoq atuartup mappiata aamma meeqqap mappiata atorneqarnerisa ineriartortsinnissaat, atortussat pineqartut ajorseriarnerannik kinguneqanngitsunik.</p>
2.8	MIO	<p>Iluaqusiisumik § 16, imm. 2 oqaaseqatigiit aappaanni oqaaseq ”perorsaanikkut” ikkunneqarluarsinnaavoq, taamalu allassimalersillugu ”perorsaanikkut anguniakkat aamma imaarisaasa allassimaffiat”.</p>	<p>Naatsorsuutaavoq oqaaseqaammimi pineqartoq nr. 2, § 16, imm. 2-mi, maanna ilassuseqarneqartoq ”perorsaanikkut”, kissaatigineqartoq erseqqissarniarlugu.</p>
2.9	MIO	<p>Iluaqutaassaaq meeqqap mappiata meeqqerivimmiittup meeraq ingerlaqatigalugu meeqqat atuarfianut malinnaanissaa. Iluaqusiinerussaarlugu mappi taanna peror-</p>	<p>Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissinnigilaq.</p> <p>Tamatumunnga oqaatigineqassaaq perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutit, takuuk</p>

		<p>saanikkut inerikkiartuutaasunik ineriartortitsiviusunik neqeroorutini atuarneqarsinnaallunilu atorneqarsinnannissaa, takuuk § 17, imm. 3.</p>	<p>§ 14, imm. 4, ilinniartup mappianut isersinnaatitaassasut, taannalu tassa meeqqap mappiata assigaa. Tassa tigussaasoq ataaseq tassani pineqarpoq, imaalilluni ”meeqqap mappianik” taagugarput ”atuartup mappianik” taagulerlutigu, § 5, imm. 2 nr. 5, oqaaseqatigiit aappaat naapertorlugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 16., 3. december 2012-imeersumi perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik meeqqat atuarfiat sioqqullugu neqeroorutiniit meeqquerivimmiit meeqqat atuarfiannut ingerlanneqaraangat.</p>
2.10	MIO	<p>Nammineq akiliutissami § 19, imm. 2 naapertorlugu iluarisimaarnarpoq innuttaasut aningaasaqarnerat isiginiarneqartarmat.</p>	<p>Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.</p>
2.11	MIO	<p>§ 20-imi ersippoq, akiliisusaatitaaneq pisussaaffiusoq meeqqamik pilersuisuisuunit, soorluli imm. 2-mi eqqaaneqartut pissutsit angajoqqaanut tunngasut. Kisianni meeqqanut aanaakkuminni aataakkuminni ilaqtutaminniluunniit allani najugaqartunut akiliisusaatitaaneq qanoq inissisimava. Aammalu angajoqqaanut immikkut piumasaqaateqarpa (isumaginnittussanulluunniit allanut), assersuutigalugu soorlu angajoqqaanut siusinnaarlutik pensionisiaqartunut allatulluunniit kommunimiit ikiutisiaqartunut tunngatillugu.</p>	<p>Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.</p> <p>Pisussaaffiup sumi inissisimaneera nalilernerqassaaq kiap meeqqamik pilersuisuuneranik tunngaveqartumik. Soorluli siunnersuummut oqaaseqaatini eqqaaneqartoq amerlanertigut tassaassapput angajoqqaat, nalinginnaasumik meeraq angajoqqaamini najugaqartarmat, taamalu angajoqqaamini pilersorneqartarluni. Meeraq allani najugaqarpat, angajoqqaarinngisamini, pilersorneqarneralu allanit isumagineqarpat, taakkua pilersuisuunertik naapertorlugu taamaattut isigineqassapput. Taakkua tassaasinnaapput aa-</p>

			<p>naakkut aataakkut.</p> <p>Akiliisussaataitaasoq pensionisiaqartuuppat taassuma akiliisussaataitanera naapertuuttumik annikillineqassaaq, inummut suliffilimmut sanilliullugu.</p>
2.12	MIO	<p>Piffissaq qaninnerusooq isigalugu ilinniarsimanissamut annertusisanik piumasaqaateqarnissaq sulisuusunut piviusorsiornerunngikkaluartooq pingaaruteqarpoq soorlu siunnersuummut oqaaseqaatini eqqaaneqartoq anguniakkani ilinniartitaaneq ilanngullugu isumaliutigeriissaallugu.</p> <p>Kiisalu pingaarpoq sulisut qitiusumit tapersorneqarlutik ilitersorneqarlutillu piginnaasassanik pisariaqartunik tuniorarneqarnissaat, piginnaanngorsarfiusunillu pikkorissartinneqartarnissaat, ingerlaavartumillu siunnersorneqartarnissaat ilitersorneqarlutillu.</p>	<p>Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.</p> <p>Naalackersuisut ataatsimut isigaluni oqaatigineqartut ilalersinnaavaat, soorluli aamma ilisimaneqartoq kommunit ingerlaavartumik sulisumi piginnaasaat ineriartortinniartuaraat, ilaatigut pikkorissartitsisarnerit nalequttut aqqutigalugit.</p> <p>Aamma inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatini ersippoq nalileneqartoq sulisuusut pissusissamisoortumik tapersorneqarlutik ilalersorneqarlutillu qitiusumiit piffissap ingerlanerani piginnaasassanik peqaleriartusassut, naak tamatumuuna ilinniarsimanikkut piginnaasat tamakkiisumik anguneqassanngikkaluartut.</p> <p>Tamatuma saniatigut siunnersuut piginnaatitsivoq nalunaarusiornikkut aalajangersaanissamut piginnaasanik qanoq ittunik piumasaqaateqartoqartassanersoq, tamatumunnga pisariaqartitsisoqalissappat.</p>
2.13	MIO	<p>Siunnersuummut oqaaseqaatini siunnersuutip kingunerisassaanut assigiinngi-</p>	<p>Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.</p>

		tsunut immikkoortumi meeqqanut inuusuttuaqqa- nullu kingunerisassai allaaserineqartariaqarput.	Taamaaliortoqassappat Nammi- nersorlutik Oqartussat malerua- gassiortarneranni malittarisassat allanngortinneqaqqaartariaqas- sapput.
2.14	MIO	Siunnersuummut oqaase- qaatini qupperneq 24-imi § 13-imut tunngatillugu ersit- tariaqarpoq meeqqanut im- mikkut tunngasumik ilinni- agallit – professionelle-usut taakkuusut meeqqamut tun- ngasumik paasissutissanik susassaqtunut ingerlati- tseqittartuusussat.	Maanna oqaaseqaatini ilanngun- neqarpoq kommunalbestyrelsip qularnaartassagaa ingerlatitseq- qittarneq sulisunit tamatumun- nga piginnaanilinnit isumagine- qartarnissaa, tamannalu aamma isumaqarsinnaasoq ingerlatitseq- qittarneq qitiusumiit pisassasoq.
2.15	MIO	Meeqqap atugarissaarnis- saanut tunngasumik pissutsit oqaaseqaatini § 13-imut meeqqap ineriartorneranut pingaaruteqartut siunnersu- summi namminermit ilua- qusiisumik allassimasin- naagaluarput.	Siunnersuummi allannguinnissa- mut tunngavissiiingilaq. Assersuutit pineqarput, taa- maattumillu inatsisilerinermit teknikkikkut pissusissamisoor- tinneqarluni taakkua oqaase- qaatini nalunaarneqarsimanis- saat.
2.16	MIO	§ 13-imi inatsisissatut siun- nersuummi namminermit allassimavoq ”neqeroortut” marloriarluni tulleriiginnarmik.	Kukkuneruvoq, maanna iluar- sineqareersoq.
2.17	MIO	Inatsisissatut siunnersuum- mut oqaaseqaatini ersippoq siunnersuut tusarniaassutigi- neqassasoq MIPI-ut maanna piujunnaarnikumut, MIO-p pilerneqarneratigut. Taa- maattumik MIPI nassius- sisarnermut allassimaffinniit peertariaqarpoq.	Siunnersuummi allannguinnissa- mut tunngavissiiingilaq. MIPI pillugu oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput.
2.18	MIO	NPK, perorsaasut peqati- giiffiat oqaaseqaatini ilaasariaqarpoq.	NPK maanna tusarniaanermut immikkoortumi ilanngunneqar- poq. Kukkusoqannginnissaali pillugu erseqqissarneqassaaq

		<p>Peqatigiiffimmut NIISIP-mut isumaginninnermi siunnersortit peqatigiiffianut iluaqutaassaaq inatsisissatut siunnersuut ilisimasaqarfigissallugu.</p>	<p>siunnersuut peqatigiiffimmut tusarniaassutaareermat piffissami tusarniaaviusumi, soorluli aamma tamanna nassiussuinnernut allassimaffimmiittoq.</p> <p>Isumaginninnermut siunnersortit eqqarsaatigalugit oqaatigineqassaaq siunnersuut siullertut pingaarnertullu perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutitut tunngasuummat, taamalu isumaginninnikkut ajornartorsiutitut tunngasuunani. Tamatumalu saniatigut siunnersuut Namminersorlutik Oqartussat tusarniaanermut quppersaagaanni saqqumisimavoq.</p>
3.1	Kommuneqarfik Sermersooq	Naatsorsuutigineqarpoq § 1-imi kukkunerusoq, siunnersuutip atuuffissaanut tunngasoq	Soorlu nr. 1.2 -mut oqaaseqaammi nalunaarneqartoq maanna erseqqissarneqarpoq siunnersuummi pineqartut neqeroorutit meeqqanut piffissami atuarfiunngitsumi ingerlanneqartartut.
3.2	Kommuneqarfik Sermersooq	Oqaasertaliineq ”Naalakkersuisut malittarissiorsinnaapput..” § 3, imm. 3-mi allanngortillaqunarpoq imaalillugu ”Naalakkersuisut ilitsersuutaasunik maleruagassiortarput”	Siunnersuummi allannguinissamut tunngavissiiingilaq. Oqaaseqaatip akuerineqarnerata assigissavaa Naalakkersuisut malinneqartussanik atortinneqartussanillu maleruagassiorsinnaannginneri suliassaqarfimmi tassani. Taamalu Naalakkersuisut malinneqartussanik nalunaarusiornikkut aalajangersaasinnaannginneri.
3.3	Kommuneqarfik Sermersooq	Oqaasertaliineq ”Naalakkersuisut malittarissiorsinnaapput..” § 5, imm. 2-mi allanngortillaqunarpoq imaalillugu	Siunnersuummi allannguinissamut tunngavissiiingilaq. 3.2-mi oqaaseqaatit innersuunneqarput.

		”Naalakkersuisut ilitsersuutaasunik maleruagassiortarput”.	
3.4	Kommuneqar-fik Sermersooq	<p>Oqaasertaliineq ”Naalakkersuisut malittari-sassiorsinnaapput..” § 9, imm. 2-mi allanngortillaq-qunarpoq imaalillugu ”Naalakkersuisut ilitsersuutaasunik maleruagassiortarput”</p> <p>Tamatuma qularnaarsinnaavaa kommunit sisamat ataatsimut tunngavissaqarnissaat kattuffinnut sisamanut isumaqatigiissuteqarnissamut.</p>	<p>3.2-mi oqaaseqaatit innersuunneqarput.</p> <p>Aalajangersakkamut siunnersuutaasoq maleruagassanik malinneqartussanik suliaqartussaanermut naatsorsuutigineqanngilaq akornusiissasoq isumaqatigiissuteqartoqarsinnaaneranut pineqartutut ittumik.</p>
3.5	Kommuneqar-fik Sermersooq	<p>Kissaatigineqarpoq oqaaseqatigiit ”...paasissutissanik ingerlatitseqqissalluni meeraq pillugu ingerlatsivimmumut tiguisussamut, atornerqartussanik...” allanngortinneqassaaq ”.ingerlatitseqqissalluni paasissutissanik naleqquttunik ingerlatsivimmumut tiguisussamut imalunniit atuarfimmumut..” Tamanna kommunip kissaatigimmagu perorsaani-kut inerikkiartuutasunik neqeroorutip aamma atuarfiup suleqatigiinnissaat.</p>	<p>§ 14, imm. 4-mi ilanngussaavoq atuarfik aamma paaqqinninnermik aqqissuussinnermi paasissutissanik atuisinnaasoq.</p> <p>Ilanngullugulu erseqqissarneqarpoq pisinnaatitsissutitut aalajangersagaq § 13, imm. 1-imi aamma maanna ilaqortoq paasissutissanik ingerlatitseqqissinnaanermik sunngiffimmi neqeroorummiit meeqqat atuarfiannut.</p>
3.6	Kommuneqar-fik Sermersooq	<p>Oqaasertaliineq ”Naalakkersuisut malittari-sassiorsinnaapput..” § 13, imm. 2-mi allanngortillaq-qunarpoq imaalillugu ”Naalakkersuisut ilitsersuutaasunik malittari-sassiussapput.</p>	<p>Qulaani 3.2-mut oqaaseqaat innersuunneqarpoq.</p> <p>Allaffissornikkut pituttuisunik malequagassanik suliaqarsinnaaneq aamma atornerqarsinnaavoq pitsaasumik suleqatigiittoqarnissanik kissaateqarnermik oqa-</p>

		Qitiusumut oqariartuutaasaaq pingaaruteqartoq oqaatigineqarpat suleqatigiinneq pitsaasoq tatigeqatigiinnermik tunngaveqartarmat.	riartuuteqarnermut.
3.7	Kommuneqarfik Sermersooq	§ 14, imm. 4-a allatut oqaasertalertariaqarsorinarpoq ”..paarsisarnermik neqerorut meeqqap atuartutut mapianut isersinnaassava..” allanngortinneqassaaq ”...meeqqap atuartutut mapia aamma atuarfik paarsisarnermik aqqissuussinerup paasissutissaataanut isersinnaatitaassapput..”	Oqaaseqaat aalajangersakkami ilanngunneqarpoq, naliliineq tunngavigalugu paasissutissat naleqartut pineqarsimasinnaammata, meeqqap sapinngisamik pitsaanerpaamik atuarnissaanut aalajangiisuusut.
3.8	Kommuneqarfik Sermersooq	Oqaasertaliusaaq ”Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaapput..” § 15, imm. 3-mi allanngortillaqunarpoq imaalillugu ”Naalakkersuisut ilitersuutaasunik aalajangersagaliussapput. Ajornannginnerulersinneqassaaq qularnaassallugu pilersitsisarneq neqerorutinillu pisatsersusarnermi inatsisini malittarisassat piumasaaqatillu naammasineqartarnissaat.	Qulaani 3.2-mut oqaaseqaat innersuunneqarpoq. Tamatuma saniatigut qanorluunniit nalilersuigaluaraanni qularnaannerpaassaaq malitassat ersarissumik aalajangersagaasut tunngavigissallugit, maleruagassat pisussaaffiliiviunngitsut pinagit.
3.9	Kommuneqarfik Sermersooq	Kommunip kissaatigaa oqaasertaliineq allanngortinneqassasoq ”..kommunalbestyrelsimit akuersinermut uppernarsaat suliaq..” § 16, imm. 1-imi allanngortinneqassaaq imaalillugu ”..akuersinermut uppernarsaasiaq Naalakker-	Ileqqorissaarnissamut aalajangersakkat pineqarput, sumiifimmi pineqartumi kommunimi namminermi aallaaviusut naapertorlugit ilusilersorneqartariaqartut.

		<p>suisunit allakkiami”.</p> <p>Eqaannerusorinarpoq qitiu- sumit allagartaq – formular- suliaq atorneqarpat, kom- munit sisamat suliaat assi- giinngitsut sanilliunneqar- sinnaanngitsut pinnagit.</p>	
4.1	IMAK	<p>§ 8, imm. 3-mut tunngati- llugu ernumanarpoq peror- saanikkut inerikkiartuutaa- sunik neqeroorutini sulisut atuartut nukarliit atuarfianni atorniarneqassappata.</p> <p>Assersuutigalugu ersippoq sulisuusut meeqqat atuarfi- anni ilinniartitsisut ikiortas- sagaat suliassani assigiin- ngitsuni, assersuutigalugu klassimi eqqissisimatitsi- nermi, atuarnermut suliassani il.il. Suliassat taamaat- tut meeqqat atuarfiat pillu- gu inatsit naapertorlugu atuartitsinerup ilagai, taa- maattumillu sulisunit ilin- niarsimasunit suliarineqar- tussaallutik.</p>	<p>Maanna aalajangersakkamut o- qaaseqaatini erseqqissarneqar- poq sulisut atuartitsinermik su- liaqartussaannngitsut, taamaa- llaalli suliassinneqarsinnaasut atuartitsinermut attuumassuti- linnik suliassanik.</p> <p>Kiisalu oqaatigineqassaaq mee- qqat atuarfiat pillugu inatsimmi § 35, imm. 4-mi ersimmat perorsaasut – socialpædagogit, imaluunniit inuit allamik naleq- quttumik ilinniagallit, perorsaa- nermik suliassanut attuumassu- tilinnik suliaqarsinnaasut, atu- artut angerlarsimaffiannut - elevhjem-imut, ilinniartut ine- qarfiinut, kiisalu atuarfiutigalu- tik angerlarsimaffiusunut kost- skole-nut attuumassutilinnik, takuuk inatsisip § 25-ia, peror- saanikkut immikkut ittunik ili- uutsit, takuuk inatsimmi § 15, perorsaanikkut aaqqissuussanik nammineq piumassutsimik ingerlatsinerit, takuuk inatsimmi § 10, imm. 7. Inatsisini maanna atuuttuusuni taamaasilluni naa- tsorsuutigisaareerpoq sulisut ilinniarsimannngitsut atuarnermi suliat aalajangersimasut suliaqarisinnaagaat.</p>

			<p>Taamaattoq suliassat siunnersuummi pineqartut ilinniartitsinermut imaluunniit perorsaanikkut suliassanut attuumangillat, assasoriaanerusutigulli suliassat pineqarlutik.</p> <p>Kiisalu aalajangersakkamut oqaa-seqaatini aamma ersereerpoq suliassat eqqaaneqartut suliari-neqartassasut ilinniartitsisup ilitseruineri naapertorlugit.</p>
4.2	IMAK	Aalajangersagaq isortuussamik sipaarniarnertut isigineqarpoq, meeqqat atuarfiata ajorseriarsinnaanerani kinguneqarsinnaasoq.	<p>Tamatununga atatillugu oqaatigineqassaaq ilinniartitsisunik taarsiineq pineqanngimmat, taamaallaalli atuartitsinermut atatillugu ikiorsiisartutut sulisut pineqarmata. Sulisut pineqartut taamaasillutik ilinniartitsisunut taartaasutut sulisussaangillat. Ilutigisaanillu aaqqissuussinik nukinnik pitsaaneruumik atuinissaq aqutissiuunneqassaaq, ilinniartitsisullu pilersaaru-taasutut atuartitsinissaminnik naammassinnissinnaatissallugit.</p>
4.3	IMAK	Perorsaanikkut ineriartuutaasuni sulisuusunik meeqqat atuarfianni ingerlatsinermi atuisinnaanissamik aalajangersagaq aalajangi-usimaneqassappat, pingaaruteqarpoq ersarissunik isumaqatigiissuteqartoqarnissaa, atuarfimmi klassini minner-ni ilinniarsimangitsunik sulisoqarsinnaanermut atatillugu.	<p>§ 8, imm. 3-mut oqaaseqaatini ersereerpoq naatsorsuutigineqartoq suliassanik pilersaarsiortar-neq ingerlanneqartassasoq isumaqatigiissutaasimasut iluanni.</p> <p>Tamatumalu saniatigut atuarfimmi pisortaasut qularnaagassaraat akisussaaffiit ersarissuunissaat, soorluttaaq ersarereersoq sulisut uani pineqartut atuartitsinivim-mik suliaqartussaangitsut.</p>

4.4	IMAK	<p>Sulisuusunik perorsaanikkut inerikkiartuutaasuni neqeroorutini meeqqat atuarfianni tunngaviusumi atuiniarneq, atuisut akiliuteqartarnissaannik ilaqartoq meeqqat atuarfiat pillugu inatsimmut akerliuvoq, atuartitaaneq akeqanngimmat.</p> <p>Meeqqat atuarfiat atuisunut akeqanngilaq, kisiannili perorsaanikkut inerikkiartuutaasuni neqeroorutini akiliuteqartitsisoqartarniarpoq, kiisalu sulisuusut tassanngaaniit meeqqat atuarfianni atorneqartarniarlutik, tamannalu tassa toqqorlugu meeqqat atuarfiannik akeqalersitsineq.</p>	<p>Pingaaruteqarpoq erseqqissasallugu atuisunut akiliuteqartitsisalersinnaaneq taamaallaat pisinnaammat perorsaanikkut inerikkiartuutaasuni neqeroorutini. Allatut oqaatigalugu taamaallaat piunasaqaateqartoqarsinnaavoq akiliuteqartoqartasasoq perorsaanikkut inerikkiartuutaasuni sunngiffimmi paarsisarermik neqeroorutini. Tamanna taamaallaat piffissamut sulisuusut paarsisarermik suliaraqfigisaannut.</p> <p>Taamaattumik tunngavissaqanngilaq oqassalluni meeqqat atarnerat akilerneqartartoq.</p>
4.5	IMAK	<p>Pissutissaqarpoq tupigussalluni, perorsaat ilinniartitsisut suliassa ilaat tigussagaat, perorsaanik amigaaqarneq ilinniartitsissusaaleqinermit annerutillugu.</p>	<p>Tamatununga atatillugu oqaatigineqassaaq pineqarmata sulisut sulisooreersut, kisiannili piffissamik atunngisamik peqartut, pissusissamisoornerusumik atorneqarsinnaasumik. Taamaattumik tamanna aamma isumaqanngilaq perorsaanik allamut nuussisoqarsinnaasoq, piffissaq atorneqartanngitsoq iluaqutiginnikkaanni.</p>
5.1	SIK	<p>Iluarisimaarnarpoq suliassarqarfimmi ullutsinnut naleqqunnerusumik inatsisiliorneq.</p>	
5.2	SIK	<p>Siunnersuutigineqarpoq § 1, imm. 1 ersarinnerulersinnekassasoq, taamalu siunnersuut atortuusooq meeqqanut 6-12-inik ukiulinnut, meeqqat atuarfiannut inatsit naapertorlugu atuartitsinerun-</p>	<p>Soorlu oqaaseqaammi 1.2-minalunaarneqartoq maanna erseqqissarneqarpoq siunnersuummi pineqartut meeqqanut atuartunut neqeroorutit, piffissani atuartitsiviunngitsuni.</p>

		ngitsunut, imaluunniit tunngavisumik atuarfii t namminersortitat aamma angerlarsimaffimmilu atuartitsinerunngitsuni il.il.	
5.3	SIK	<p>Soorlu oqaaseqaatini § 8, imm. 3-mut ersittoq, aalajangersagaq ilaatigut isumaqarpoq sulisuusut perorsaanikkut inerikkiartuutaasuni neqeroorutini, assersuutigalugu ilinniartitsisoq ikiorsinnaagaat suliassani assigiingitsuni ilinniartitsisup ilitsersuutai tunngavigalugit, piffissani sulisuusut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutiniq suliagarfiginngisaanni. Tamanna assersuutigalugu tassaa-sinnaavoq meeqqat inimit atuarfiusussamut isaatsittarneri, inimi atuarfiusumi eqqissimasoqarnissaanik isumaginninnikkut, atuarnerup aallartinnginnerani, atuartitaanermullu attuumassutillinni suliassani allani ikiut-tarnikkut.</p> <p>Suliassat taamaattut ilinniartitsisup suliassarisariaqarpai taamaattumillu paarsisarnermik aqqissuussinermi sulisuusunit suliarineqartusaanatik. Kisianni meeqqat atuarfimmuut aasarneri paarsisarnermillu aqqissuussinermukaattarnerini suliassaassapput paarsisarnermik aqqissuussinermi suliarineqartussat. Kommunimi pe-</p>	<p>Soorlu oqaaseqaammi 4-minalunaarneqartoq maanna erseqqissaatigineqarpoq sulisuusut atuartitsinermik ingerlatsissusaanngitsut, kisiannili taamaallaat pisussaatinneqarlutik suliassanik atuartitsinermut attuumassuteqartunik suliagar-tarnissamik.</p> <p>Tamatuma saniatigut taamaallaat ullumikkut periarfissaareersut erseqqissarneqarput, soorluttaaq sulisuusut taamaa-llaat sulisinneqarsinnaasut atuartitsinermut attuumassuteqartuni. Sulisuusullu pineqartut taakkua ilinniartitsisunut taartaasassanngillat. Ilutigisaanik tamanna nukinnik piusunik pitsaanerusunik iluaquteqarneruvoq, pitsaanerusunillu tunngavissii-lluni ilinniartitsisut pilersaarutaasutut atuartitsinermik ingerlatsisarsinnaanerannut.</p>

		rorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutini sulisuusut taamaattumik suliasanik pingaartut taakkua isumagisarissavaat killiliussaasut pineqartut iluanni.	
5.4	SIK	<p>§ 9-mut oqaaseqaatini ersippoq perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutit meeqqanut 12-inut inisqartitsisuussasut, sulisukaartumik, soorluttaaq ersittoq aalajangersaaneq taanna kommunit oqaloqatigereerlugit pisimasoq. Pisusissamisoorpoq amerlanerpaaffissanik aalajangersaanissaq, kisianni kissaatingineqarpoq ersarinnerusumik tunngavilersuut, sooq meeqqat 12-it aalajangiunneqarsimanersut sulisukaartumik pillugu.</p> <p>Tamatuma saniatigut naleqquttuusaaq tamanna pillugu oqaloqateqarnerni sulisut taakkualu kattuffiisa peqataasarnissaat.</p>	<p>Aaqqiissuteqarneq pineqartoq kommunit kissaataat naapertorlugit suliaasoq isigineqassaaq perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutit meeqqanut atuartunut ataatsimut kommunit suliaqarfianiittuuneraniit. Soorlu siunnersuummi ersittoq kommunalbestyrelsip pingaarnertut akissusaaffigai neqeroorutit, tamatumani anguniagassanik killiliussassanillu neqeroorutini ingerlanneqartussani atugassaqartitsinissat. Kommunit tamatumunnga atatillugu nalilersimavaat sulisussat amerlassusissaat pineqartut perorsaanikkut aaqqiissuusinernik isiginiaasussat, soorluttaaq sulisut amerlassusissaanni nukit atorineqartussat pisariaqartinneqartut isiginiarneqarsimasut.</p>
5.5	SIK	<p>Siunnersuummi § 22-imi ersippoq kommunalbestyrelse-p aalajangersana Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu, imaluunniit malittarisassat inatsisartut inatsisaanik tunngavillit naapertorlugit pisortanut allanut naammagittaalliutigineqarsinnaanngitsut. Inatsimmi naammagittaalliorfusinnaasumik aalajangersakkamik pilersitsisoqartariaqarpoq.</p>	<p>Pineqarput aalajangersakkat fritidshjem-inik ingerlatsinermut atuuttut ingerlateqqinneqarneri, Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqartitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 6. juni 2016-imeersumi kapitali 5 naapertorlugu ingerlanneqartut.</p> <p>Aalajangersagaq isigineqassaaq tunngavigalugu kommunit suliasaqarfiat pineqartoq, tassanilu kommunalbestyrelsi oqartus-sani qullersaasoq. Naammagit-</p>

			<p>taalliorsinnaanermik aqqissuus-sineq assersuutigalugu Naalak-kersuisunut, taamaasilluni kinguneqassaaq suliassa qarfirmi kommunit oqartussaassusiannik annikinnerulersitsinertut.</p> <p>Suliallu suli Ombudsmand-imut aamma eqqartuussivinnut suliassanngortinneqarsinnaapput.</p>
6.1	Inuit pisinnaatitaaffii pillugit institutti / Institut for Menneskerettigheder	Iluarisimaarnarpoq paarsisarnermik aqqissuussiner-mi pineqartumi sapinngisamik annertunerpaamik meeraq nammineq immikkut isiginiarneqartassamat.	Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.
6.2	Inuit pisinnaatitaaffii pillugit institutti / Institut for Menneskerettigheder	Iluarisimaarnarpoq ersarinerusumik erseqqissarneqarmat inatsisissatut siunnersuummi § 14, imm. 3-mi, aalajangersagaq ajornartorsiummik suussuilersuisuusoq, meeqqat immikkut ittunik pisariaqartitsisuusut eqqarsaatigalugit, aalajangersagarlu taamaasilluni ersersitsimmat immikkut ittunik pisariaqartitsisuuneq neqeroorutinut peqataasinnaanngimmermik kinguneqassanngitsut.	Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.
6.3	Inuit pisinnaatitaaffii pillugit institutti / Institut for Menneskerettigheder	Inassutigineqassaaq oqaaseqaatini nassuiaavigineqasasat siunnersuut inuiaat pisinnaatitaaffiinnut qanoq attuumassuteqarner-soq.	Oqaaseqaatini ilanngussisoqarpoq siunnersuutip inuttut pisinnaatitaaffinnut atatillugu sunniutissai pillugit, nalinginnaasumik oqaaseqaatini innuttaasunut kingunerisassaani.
6.4	Inuit pisinnaatitaaffii pillugit institutti /	Nunarsuar-miut innarluutilinnut isumaqatigiissutaanni artikeli 24-imi ersippoq	Oqaaseqaatinik soorluuna attuumassuteqartut naatsorsuussaqarnermik perorsaanikkut inerikki-

<p>Institut for Menneske-rettigheder</p>	<p>Naalagaaffiit innarluutillit ilinniagaqarnissamat qularnaarunnarlugit naapertuutunik aaqqissuussinernik pilersitsisassasut, ilaatigut immikkut ilisimasalinnik ilinniartitsinissat aamma sulisussanik ilinniartitaanerni sumiiffinni tamani sulisinnaasunik ilinniartitsinissat angujumallugit, aammalu ilinniartitaanerni pineqartuni innarluutillit aamma ilaassasut, aamma attaveqaqatigiinnerni periaatsit naleqquttut atorpeqartassasut, aamma atortussat naleqquttut, - inuit innarluutillit tapersorniarlugit.</p> <p>Inassutigineqassaaq pisinnaatitsissutitut § 9, imm. 2-mi aalajangersagaq suliarineqassasoq ”pisussaaffittut” Naalakkersuisunik pisussaaffiliisutut, malittarisasiornissamat, kommunini neqeroorutissat pillugit. Malittarisassani ilaassapput perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutit aqunneqarneri, allaffissornikkut ingerlanneqarnerat, tamatumani aamma piginnaasatigut piumasaqaatit.</p>	<p>artuutaasunik neqeroorutit sanillunneqarsinnaasut ilinniakkanut, artikeli 24 eqqaaneqartoq ilinniartitaanernut tunngasuummamat. Artikeli 24-imi pineqarput immikkut sulianut aalajangersimasunut ilinniagallit aamma sulisuusut innarluutilinnik sullissisuunissamat immikkut piginnaanillit. Tamanna siunnersuummi aqunneqanngilaq, soorluttaaq siunnersuummi taamaattunik siunerfeqartoqarsimanngitsoq. Taamaattumik siunnersuutigineqartoq Nunarsuarmit innarluutilinnut isumaqatigiissutaanni artikeli 24-imut naapertuutinnigilaq.</p> <p>Siunnersuummi perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutit ilinniartitaanerunngillat, soorluttaaq nammineq piumasutsimik neqeroorutaasut, piffisani atuartitsiviusanngitsuni ingerlanneqartartut. Oqaaseqaatilli kingunerisaannik maanna siunnersuummut oqaaseqaatini § 8, imm. 1-imut ilanngussisoqarpoq kommunalbestyrelsen atorfinititsisarnerni pisussaaffianut tunngatillugu isiginiarneqartussaammat nakkutigineqarluni sulisuusut piumasarineqartunik piginnaaneqarnissaat. Tamannalu meeqqanut immikkut pisariaqartitsisunut tunngatillugu isumaqassaaq atorfinititsisartutut oqartussaasut sapinngisamik annertunerpaamik qularnaartassagaat sulisussanik atorfinititsinerni sulisussat im-</p>
--	--	---

			<p>mikkut piginnaanillit meeqqanik immikkut pisariaqartitsisunik sullissinissamut atorfinitsinnetartarnissaatat, tamatumani aamma innarluutillit pisariaqartitaannik sullissisinnaasut.</p> <p>Tamatumalu saniatigut siunnersuummi § 9, imm. 2-p oqaasertalerneqarnerani oqaatiginiarneqarpoq aallaavittut tatigineqartoq kommunit aallaaviusut atugassaasut piusut iluanni sulisus-sanik pisariaqartinneqartunik piginnaanilinnik atorfinitsisarsinnaasut.</p>
6.5	Inuit pisinnaatitaaffii pillugit institutti / Institut for Menneskerettigheder	Inatsisissatut siunnersuummi § 15-imi ersippoq avatangiisit atugassarititaasusat perorsaannikkut inerikkiartuutaasuni neqeroorutini atugassarititaasut meeqqat aamma sulisut pisariaqartitaannut naleqqussa-gaassasut. Inassutigineqasaaq erseqqissaasoqassasoq siunnersuummut oqaaseqaatini paarsisarnermik neqeruutit avatangiisaat atugas-sallu allat inunnut innarluutilinnut naleqqussagaasasut.	Maanna § 15, imm. 1-imut oqaaseqaatini ilanngunneqarpoq mallittarisassaq, avatangiisit najorneqartussat meeqqat sulisullu pisariaqartitaannut naapertuutuussasut, tamatumalu aamma kingunerigaa aamma innarluutilinnit tikinneqarsinnaassuseq ilanngullugu isiginiarneqartartussaasoq. Tamatumalu saniatigut imm. 3 naapertorlugu periarfissaqarpoq Naalakkersuisut mallittarisassiorsinnaanerit paarsisarnernik aqqissuussisarnernit pilersinneqartarnerinut aqqissuunneqartarnerinullu tunngatillugu, aammalu tamatumani ilaasinnaasut innarluutilinnit aqqissuussinerup pineqartup tikinneqarsinnaanissaanut mallittarisassat.
7.1	Qeqqata Kommunia	§ 17, imm. 3-mi innersuussinermik ilassusiisoqarsinnaavoq § 13, imm. 1-imut. Tassani eqqarsaatigineqarpoq pingaartuummat sulisut neqeroorutaasuni suleqati-	Paasissutissanik ingerlatitseqqissinnaanermut aalajangersakkat § 13, imm. 1-imi ersereerput. Innersuussisoqarnissaanut pisutissaqartitsisoqanngilaq.

		giinnissaat aamma paasissutissanik naleqquttunik ingerlatitseqqittarnissaat meeraq pillugu ingerlatsivimmut tiguisissamut, meeqqap pisariaqartitaasa isumagineqarnissaat eqqarsaatigalugu.	
8.1	Meeqqat inuuttullu Illuat - Mælkebøtten	Kissatigineqarpoq oqaasertaata erseqqinnerulersineqarnissaa, taamaasilluni paasineqaqqullugu inatsit meeqqanut tamanut atuutuusoq, meeqqanut atuartinneqanngitsunuinnaanngitsoq.	Naatsorsuutigineqarpoq oqaaseqaammi pineqartut siunnersuummi § 1, imm. 1. Innersuunneqassaaq tusarniaanermi akissut 1.2 siuliani.
8.2	Meeqqat inuuttullu Illuat - Mælkebøtten	Inassutigineqassaaq kommunalbestyrelse atorfinititsisarlungilulu soraarsitsisartuussasoq, pisortamik, pisortallu sulisut atornitsittarlugillu soraarsittassagai.	Naatsorsuutigineqarpoq oqaaseqaatit siunnersuummi § 8-mut tunngasuusut. Tusarniaanermi akissut siulianiittoq 1.4 innersuunneqarpoq.
8.3	Meeqqat inuuttullu Illuat - Mælkebøtten	Ajornartorsiuutitaqarpoq perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutit namminersortut malittarisassiorussaataitaneri, meeqqanik tiguisarnerminnut, takuuk imm. 3, imm. 4-mi allassimammat taamaallaat inissaqanngikkaangat itigartitsisinnaasut.	Naatsorsuutigineqarpoq oqaaseqaatit siunnersuummi § 11, imm. 3-mut tunngasuusut. Tusarniaanermi akissut siulianiittoq 1.7 innersuunneqarpoq.
8.4	Meeqqat inuuttullu Illuat - Mælkebøtten	Naapertuutinngilaq naatsorsuutigissallugu neqeroorutit tamarmik assigiinnik ingerlatsinermut aningaasartuuteqartarnissaat, taamaattumillu isumaqarani akigititat tamarmik assigiinnissaat.	Naatsorsuutigineqarpoq oqaaseqaatit siunnersuummi § 19, imm. 3 aamma 4 pineqartut, soorluttaaq tassunga atatillugu tusarniaanermut akissummut siuliani 1.8-mut innersuussisoqartoq.
9.1	Kommune Kujalleq	Ataatsimut isigaluni pingaarnertut siunnersuut naammagisimaarneqarpoq, nuannaarutigineqarlunilu	Siunnersuummi allannguinnissamut tunngavissiiingilaq.

		ersarissunik maleruagas-saqalernissaat meeqqanut atuartuusussanut tunngatillugu, 2018-imiit atortuulersussanik.	
10.1	Qaasuitsup Kommunia	<p>Naleqquttuussaaq taaguut ”sunngiffimmi neqeroorutit” atussallugu, erseqqissarniarlugu sunngiffimmi neqeroorutit pineqartut, ulluunerani neqeroorutiniit allaanerusut, atualernissaq sioqqullugu inatsisit naapertorlugit ingerlanneqartunit.</p> <p>”Ulluunerani neqeroorutit” taamaasilluni tassaalissapput atualerneq sioqqullugu meeqqanut 0-6-imut ukiulinnut saaffiginnittut, ”sunngiffimmilu neqeroorutit” tassaallutik meeqqanut atuartunut, tassa 6-12-inik ukiulinnut.</p>	<p>Pissusissamisoortumik pissutsinik isigininneq pineqarpoq, anertunerusumik isiginnessinnaalersitsisussaaq neqeroorutit assigiinngitsut akornanni.</p> <p>Taamaattumik siunnersuutip taaguutaa allanngortinneqarpoq imaalillugu ”Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutit meeqqanut atuartunut”.</p>
10.2	Qaasuitsup Kommunia	<p>”Paarsisarneq” siunnersuummiit peertariaqarpoq, tamanna nalinginnaasumik inuinnaat akornanni pisartutut paasineqartarmat.</p>	<p>Taaguutaa aalajangiusimaneqarpoq, siunnersuummi aqunneqartut sunngiffimmi neqeroorutit ilaattut, nalilerneqarmat ”paarsisarneq” taaguutitut namminersortuni taamaallaat atugaanngitsaq. Tamatumalu saniatigut nalinginnaasumik isummersorneq neqeroorutit assigiinngitsut aamma sunngiffimmi neqeroorutit annertuumik paarsisarnermik imaqartartut.</p>

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap Inatsisartut inatsisaata atuuffigisassaa malittarisassiorpaa. Tamanna isumaqarpoq siunnersuummi aalajangersakkat allat aalajangersagaq una tunngavigalugu paasineqartassasut.

Qassinik ukioqarnermik nalunaarsuineq aallaavigalugu paasineqarsinnaavoq pineqartut tassaammata, meeqqat klassini siullerniit arfineq-aappaat ilanngullugu atuartut. Tamatuma saniatigut ersippoq Inatsisartut inatsisaa atortuutinneqanngitsoq piffissani meeqqat atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu atuartinneqarfigisaanni, imaluunniit tunngaviusumik atuarkiit namminersortitat angerlarsimaffimmilu atuartitaaneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu atuartitsiviusuni.

Aalajangersagaq ilutigisaanik imaqarpoq erseqqissaammik siunnersuutip taaguutaanut tunngatillugu, aalajangersakkami erseqqissarneqarmat Inatsisartut inatsisaanni meeqqat atuartuusussat tamarmik pineqanngitsut. Tamatumunnga pissutaavoq meeqqat ukioqqortunerit ilaanngimmata, taakkua tamatumunnga taarsiullugu innersuunneqarmata Inatsisartut kulturikkut sunngiffimmilu sammisassaqartitsinermit inatsisaanni neqeroorutaasunut. Soorluli nalinginnaasumik oqaaseqaatini nalunaarneqartoq siunnersuutip taaguutaa allanngortinneqarpoq, Qaasuitsup Kommuniianiit tusarniaanermi akissutip kingunerisaanik.

Aalajangersakkap aamma oqaatigai Inatsisartut inatsisaanni pingaarnertut siunertaasut, tassalu ingerlatsivinni sulianut killiliussanik taamaallaat pilersitsisoqanngitsoq, meeqqap piffissami aalajangersimasumi paarineqarnerinnaanik piffissami atuartitsiviunngitsumi ingerlatsiviusumut. Taamaasilluni sunngiffimmi neqeroorut aaqqissuunneqartussaavoq meeqqap ineriartornissaanut periarfissaqarnissaa qularnaarumallugu.

Tamatatumunnga ilaavoq meeraq ataatsimoorfimmi, meeqqap isaaniit isigaluni, perorsaanikkut isiginneriaaseqarluni sullinneqassammat, meeqqap isumaqarluartumik sunngiffeqarnissaa qularnaarumallugu. Kiisalu aamma perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik sunngiffimmi neqeroorutit ilisarnaatigaat pineqarmat immikkut sammisaqarfik, atuarfiup atuartitsinerata aamma angerlarsimaffiup meeqqamut pinnguarnissamut kiffaanngissuseqarfiusup akornanni ingerlanneqartartoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap nalunaarpai suleriaatsit assigiinngitsut marluk, perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik sunngiffimmi neqeroorutiniittut, siunnersuutip neqeroorutigissallugit periarfissaqartitai. Tamatumunnga atatillugu neqeroorutit arlariit taakkua tamarmik

isigineqarput, perorsaaniikkut sunngiffimmi neqeroorutitut, naak imarisamikku assigiinngikkaluarlutik.

Kiisalu neqeroorutitut taakkununga marlunnut ilisarnaataapput ataatsimoornermik ersersitsisugamik, meeqqat qanoq ukioqarneq apeqqutaatinnagu naapiffigisaat, siunnersuummi ukiutigut killiliussat aalajangersarneqartut iluanni.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq ammaassivoq meeqqap nuunneqarsinnaaneramik, assersuutigalugu atualernissaq sioqqullugu neqeroorummiit, Inatsisartut inatsisaa tunngavigalugu perorsaaniikkut inerikkiartuutaasumik neqeroorummut - atualernissaq ukiup affaanik sioqqullugu aallartissinnaasumik. Taamaasilluni aalajangersakkamik pingaarnermik, tassa neqeroorutit taamaallaat meeqqanut atuartuusunut saaffiginnittuuneraniit una saneqqutsineruvoq.

Aalajangersagaq tunngaveqartinneqarpoq isiginiarneqassamat meeqqap pisariaqartinngikkai misigissallugit allannguinerit arlariit piffissami ataatsimi pisussat, atuarfimmi aallartinneq aamma perorsaaniikkut inerikkiartuutaasumik sunngiffimmi neqeroorummi aallartinneq. Taamaasilluni meeraq aallartisarneqarsinnaavoq, assersuutigalugu perorsaaniikkut inerikkiartuutaasumik paarsisarnermik neqeroorummi, qaammatinik arlaqartunik atualernissaq sioqqullugu.

Ilutigisaanillu ammaanneqarpoq siunertamut naapertuuttumik sulisunik atuinissaq, sulisussat amerlassusissaat eqaatsumik aaqqissuunneqarsinnaammat. Tamatumani pissutaavoq taamaaliornikkut meeqqanik ilaalersitsisoqarsinnaammat, nalinginnaasumik ulapiffiusartut avataasigut.

§ 2-mut

Aalajangersarneqarpoq Naalackersuisut nakkutilliinissamat pisussaaffeqartut. Imm. 1-imi aalajangerneqarpoq suut nakkutigineqartussaasersut. Imm. 2-mi Naalackersuisut pisinnaaffilerneqarput, kommunalbestyrelsimit paasissutissanik, Naalackersuisut Inatsisartut inatsisaat malillugu suliassaasa isumaginissaannut pisariaqartunik, piumasaqarsinnaanermut.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq imatut paasineqassaaq, kommunalbestyrelsi aalajangerpat perorsaaniikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutininik aallartitsiniarluni, Naalackersuisut taava pisussaaffigigaat nakkutigissallugu suliat taakkua Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat naapertorlugit ingerlanneqarnerat, tamatumani aamma malittarisassaasinnaasut Inatsisartut inatsisaannik tunngavilimmik nalunaarummi aalajangersakkat tunngavigalugit ingerlatsisoqarnera pillugu. Aalajangersagarli aamma isigineqassaaq tunngavigalugu

nalinginnaasumik perorsaaniclut nakkutilliineq kommunalbestyrelsiq aamma suliassaasa iluaniittoq, takuuk § 7.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap nalunaarpaa paasissutissat suut Naalakkersuisut kommunalbestyrelsimit piumasarisinnaaneraat. Soorlu aalajangersakkami ersittoq pineqarput paasissutissat suliassanut attuumassuteqartut, kommunalbestyrelsiq isumagisassai. Paasissutissanik pineqartunik pissarsisinnaanerat tunngaviuvoq Naalakkersuisut nakkutilliisussaananermikk naammassinnissinnaanerannut, imm. 1 naapertorlugu. Paasissutissallu aamma attuumassuteqarsinnaapput kisitsisinik paasissutissanik nalilersuinernillu suliassaqarfimmut tunngasunik suliaqarnissamut.

Paasissutissallu tamatuma saniatigut tassaasinnaapput perorsaaniclut inerikkiartuutaasumik neqeroorutit amerlassusaannut, meeqqat aalajangersimasukkaanik ukiullit qassiusarnerannut perorsaaniclut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutikkaartumik, paaqqinninnermik aaqqissuussinerit assigiinngitsut suunerinut, kvardratmeterikkaartumik meeqqat qassiunerannut, inersimasukkaartumik meeqqat qassiunerannut, sulisuusut ilinniarsimassusiannut, anguniakkanut suliniutillu imarisaanut tunngasumik paasissutissaasinnaallutik, paaqqinninnermik neqeroorutinut atatillugu, akuersissutit uppernarsaatit il.il. Tamatuma saniatigut paasissutissat suliniutit assigiinngitsut suunerinut tunngasinnaapput, meeqqat amerlassusaannut suliniutini assigiinngitsuni peqataasartut, tamatumani aamma qanoq aaqqissuussisoqarnerisooq aamma piffissaliussat qanoq innersut, aammalu kommunimi aaqqissuussaaneq aamma meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikki qanoq ittuunersooq.

§ 3-mut

Aalajangersakkap nalunaarpaa kommunalbestyrelsiq pingaarnertut akisussaaffia suliassaalu, perorsaaniclut inerikkiartuutaasumik sunngiffimmi neqeroorutinut atatillugu.

Aalajangersakkami ilaapput neqeroorutaasartut assigiinngitsut arlariit, tak. § 1, imm. 2.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami pineqarpoq najukkami suliniuteqarnissamut akisussaaffik.

Aalajangersagarlu ersersitsivoq nunap immikkoortuini sumiiffinni namminerni aamma akisussaaffeqarneranik, tak. kommuninut agguineq, kommunalbestyrelsit ataasiakkarlutik akisussaaffigisaat.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq siunertaqarpoq qularnaassallugu kommunimi innuttaasut sukulluunniit paasiniaasinnaasut suliassaqarfimmi uani kommunip sunngiffimmi neqeroorutai pillugit, soorluttaaq aamma tamatumani sunngiffimmi neqeroorutini aningaasaqarnermut tunngasortai aamma pineqartut.

Paasissutissat neqeroorutit allaaserineqarnerannik imaqarsinnaapput, aamma ingerlatsinerit sunngiffimmi neqeroorutini pineqartut pillugit, avatangiisit tigussaasut, assersuutigalugu silami periarfissat neqeroorutini ilaasut, timersortarfik, sannaviit, qarasaasiaqarfik il.il., soorluli aamma ukiup qanoq ilinera apeqqutaatillugu sammisassat assigiinngiaarsinnaasut. Aammattaaq nerisaqarsinnaanermut tamulugassaqaqtarsinnaanermullu periarfissanik paasissutissat ilaqarsinnaapput.

Anguniakkanik nalunaarsuinermut atatillugu tamakkua naleqartitanut soorlu inuttut piginnaanernut, imminut isiginermut, nutaaliorsinnaassutsimut, takorluuisinnaassutsimut, sammisamik aallussisinnaanermut il.il. tunngasinnaapput, imaluunniit anguniagassaasinnaallutik inoqatinut attaveqarnermut, soorlu ikinngutigiiinnermut aamma ataatsimoortarnermut sammisinnaallutik. Tamatumalu saniatigut anguniakkanut ilaasinnaapput oqaatitsigut piginnaasat, imaluunniit timimut aalassarinnermullu anguniagaasinnaallutik, soorluttaaq aamma anguniakkat tassaasinnaasut kulturikkut pissusilersuutit aamma naleqartitat. Tamatuma saniatigut anguniagaasinnaavoq atuartitsinerup aamma sunngiffimmi sammisassat atassutaat, ilinniagassanut ikiorsiisarneq imaluunniit meeqqanut immikkut pisariaqartitsisunut ikiorsiisarnerit.

Imm. 3-mut

Pineqartoq tassaavoq aalajangersagaq pisinnaatitsissutaasoq, Naalakkersuisut nalunaarummik suliaqarsinnaanernut tunngaviusoq, imm. 2-mi pissutitut sammineqartunut atatillugu, tamatumani aamma kommunalbestyrelsip paasissutissat qanoq tamanut takusassiarisassaneraai pillugit.

§ 4-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap nalunaarpaa inatsisitigut sinaakktissat suut iluanni perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik neqeroorutit aaqqissuunneqarsinnaanersut.

Ingerlatsiviit imminnut pigisut aamma ingerlatsiviit namminersortut tamatumunnga atatillugu perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutit isumaqatigiissuteqarnerit tunngavigalugit neqeroorutigisarpaat. Isumaqatigiissut taanna tunngaviusumik kommunalbestyrelsip aamma suliamik tunniussisussap namminersortup imminulluunniit pigisup pilersitsisimasup akornanni suliarineqartarpoq. Kommunalbestyrelsip nammineq aalajangertarpaa taamatut isumaqatigiissuteqarniarnerluni.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami kommunalbestyrelsi pissaaffiligaavoq qularnaassallugu kommunimi innuttaasut sukkulluunniit takusinnaassagaat tamakkiisumik perorsaanikkut ineriikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutit kommunimi periarfissaasut suuneri,

tamatumani aamma sunngiffimmi neqeroorutit namminersortunit imm. 1 naapertorlugu ingerlanneqartut.

§ 5-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nalunaarneqarpoq periaasissaq kommunalbestyrelsip Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu pisussaaffimminik naammassinninnissaanut tunngaviususaaq. Pisussaaffik isigineqassaaq ataqatigiissillugu suliaasaqarfimmik ingerlatsinerup kommunimi akisussaaffigineqarluni suliaasaaneraniit. Init sulianut atortinneqartut qanoq naleqquttuutiginerinut apeqqut nalilerneqalerpat sunngiffimmi neqeroorutit qanoq ittuuneriniit isiginiaasoqassaaq, ingammillu sunngiffimmi neqeroorutit sammineqartussat qanoq ittunik imaqartussaaneriniit.

Imm. 2-mut

Pisinnaatitsissutitut aalajangersagaq uani pineqarpoq.

Tamatumunnga atatillugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq ininut aamma silami atortorissarutinut atatillugu, pigineqartunut imaluunniit attartorneqartunut, meeqqanut inuusuttuaqqanullu kattuffinniit, malittarisassaqarmat Meeqqat inuusuttullu suliniaqatigiivinit init silamilu ingerlatsiviit pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 20, 27. september 1988-imeersumi. Nalunaarulli taanna immikkut meeqqanut inuusuttunullu kattuffinnut sammititaavoq.

Pisinnaatitsissutitut aalajangersagaq naatsorsuutigineqarpoq atortinneqassasoq perorsaanikkut ingerlatanik nakkutilliinermut malittarisassiornernut, soorlu init qanoq aaqqissuunneqarnissaanut atatillugu aalajangersaanerni. Taamaasilluni aalajangersakkanik suliaqartoqarsinnaavoq, aqutsisunik silami aamma illup iluani ingerlatanut, perorsaanikkut piunasaqaateqarfiullutillu tunngaveqartunut. Tassani pineqarsinnaapput annertussutsit aamma init qanoq aaqqissuunneqarnissaat, ataatsimoortarfinnut tunngasumik piunasaqaatit, iggavik, perusersartarfiit aamma uffarfiit, errorsisarfiit, sulisut isersimaartarfii il.il.

§ 6-imut

Nalunaarummi oqaatigineqarpoq kommunalbestyrelsip pisussaaffini qanoq aamma naammassisinnaanerai, Inatsisartut inatsisaanni naapertorlugu ininut killiliussatigut, qasuersartarfisigut, ataatsimoortarfisigut, perusersartarfisigut aamma uffarfeqarnikkut, aningaasatigullu tapiissuteqartarnikkut. Ininut tunngasumik killiliussat tassaasinnaapput init sungiusartarfiit, ataatsimoortarfiit, qasuersartarfiit, igaffik aamma uffarfiit il.il. perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik sunngiffimmi neqeroorutinut atatillugu atorneqartartut.

§ 7-imut

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq kommunalbestyrelsip pisussaaffia, nalinginnaasunik aamma perorsaannermut tunngasuni perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik meeqqanut atuartussatut ukiulinnut kommunimi sunngiffimmi neqeroorutinik nakkutilliinermik ingerlatsinissaq. Aalajangersakkap mattutinngilaa nakkutilliineq ingerlanneqarsinnaasoq pisortat allat suleqatigalugit, nakkutilliilluni suliassakkaartumik aalajangerneqarsinnaasumik. Assersuutigalugu napparsimaneq akiorniarlugu suliniutaappat, imaluunniit peqqissutsimik siuarsaaniannermut tunngasumik suliniutaappat, nakkutilliineq peqqinnissaqarfik suleqatigalugu ingerlanneqarsinnaavoq.

Nalinginnaasumik nakkutilliinermi ilaasinnaapput assersuutigalugu pinnguartarfiup aaqqissuunneqarnera, pinnguarnermi atortussiat naammaginartumik illersorneqarsinnaasumillu pitsaassuseqarnersut, peqqissutsimut tunngasumik atugassarititaasut naammaginarnersut, aammalu assersuutigalugu meeqqanik angallassisarneq isumannaatsumik malittarisassanillu ataqqinnittumik ingerlanneqartarnersoq.

Nakkutilliinermut aamma ilaasinnaavoq tupa aamma pujortarfiunngitsunik avatangiiseqarnissaq pillugit inatsisini piumasarineqartup eqqortinneqartarnera, taamaasillunilu meeqqat tupasunnimiutinneqannginnissaat, sunngiffimmi neqeroorutinik pineqartunik atuisarnermini. Nakkutilliinermut aamma ilaasinnaavoq sillimmasersimanissamik perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik sunngiffimmi neqeroorutini naammassinnissimanagerup nakkutigineqarnera.

Nakkutilliinerullu aamma ilagaa sulisuusut pisariaqartunik piginnaaneqarnersut anguniakkanik aalajangersagaasunik suliassanillu sunngiffimmi neqeroorummiittunik naammassinninnissamut atatillugu.

Imm. 2-mut

Nakkutilliineq isumaqarpoq kommunalbestyrelsip isiginiassagaa sunngiffimmi neqeroorutit ataasiakkaat kommunalbestyrelsimit aalajangersarneqarsimasunik ilumut naammassineqartarnersut, tamatumani aamma suliassanik naammassinnittarneq ilumut anguniakkanik aalajangersagaasunik tunngavilimmik ingerlanneqartarnersoq.

§ 8-mut

Aalajangersakkami pineqarput sulisut, tamatumani aamma pisortaasoq, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik meeqqanut atuartunut sunngiffimmi neqeroorutini.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami nalunaarneqarpoq atorfinitsitsisartutut oqartussaasoq kommunimi perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutinit meeqqanut atuartunut atatillugu. Aalajangersakkallu aamma nalunaarpai pisortaasup pingaarnertut suliassai.

Atorfinitsitsisarnermut pisinnaatitaaneq ilutigisaanik aamma imaqarpoq pisussaaffimmik, kommunalbestyrelsip atorfinitsitsisartutut oqartussaasutut pisussaaffigaa nakkutigissallugu sulisuusut pisariaqartunik piginnaeqartuunissaat. Tamannalu § 14, imm. 3-mut atatillugu aamma isumaqassaaq atorfinitsitsisartutut oqartussaasut sapinngisamik qularnaarniartassagaat sulisussanik atorfinitsitsinerni aamma atorfinitsitsisoqartassasoq sulisussanik immikkut ittunik piginnaanilinnik, meeqqat immikkut ittunik pisariaqartitsisut pisariaqartitsinerannik isumaginnissinnaasunik, tamatumani aamma innarluutillit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami pineqarput atorfinitsitsisarnermik pisinnaatitaaffiit ingerlatsivinnut imminut pigisunut aamma namminersortunut atatillugu atuuttuusut, isiginiarneqartussaasullu taakua namminersortuuneranniit, pisortat aaqqissuussanerisa avataanni inissisimasut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap kommunalbestyrelsi pisussaaffilerpaa piginnaasat nukiillu piusut pitsaanerpaamik iluaqutigineqrnissaannik.

Tassani assersuutigalugu pineqarsinnaavoq qularnaassallugu, suliassanik siunertamut naapertuutinnigitsunik aaqqissuussinikkut aamma ingerlatsinermi ilutsit eqaatsumik aaqqissuussanngitsut pissutigalugit, sulisut piginnaasaasa maangaannannginnissaat.

Taamaasilluni kommunalbestyrelsi pisussaaffilerneqarpoq pissusissamisoortumik kommunimi sunngiffimmi neqeroorutunik meeqqanut atuartussatut ukiulinnut malittarisassanik isumaqatigiissutaasunillu ataqqinnittumik aaqqissuussisarnissamut. Taamalu kommunalbestyrelsip qularnaartassavaa eqaatsumik naapertuuttumillu tulleriarisooqartarnissaa, suliassanik isumaginninnermi, assersuutigalugu vagteqarnissamut pilersaarutini, paarlakaattarnernik aaqqissuussinerni il.il. sulisuni fagini assigiinngitsuni ingerlatsisuusut akornanni. Tamatumunnga atatillugu kommunimi perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutini sulisuusut suliassaat tassaasinnaapput meeqqat atuarfianni ilinniartitsisunut ikiorsiineq, suliassani assigiinngitsuni, ilinniartitsisup ilitsersuineratigut ingerlanneqartartut piffissani sulisuusut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutunik ulapputeqarfiginngisaani sularineqarsinnaasut. Tamakkualu tassaasinnaapput atuartut pineqartut atuartinneqarnissaannut piareersarneqarneri. Assersuutigalugu meeqqat ininut atuarfiusussanut ingerlattarneri, atuartitsinerullu aallartinnginnerani eqqissisimasooqarnissaanik isumaginninneq, aammalu atuartitaanermi suliassanut atasumik ikiorsiisarnerit. Tassaasinnaavoq nakkutillineq meeqqat najuunnerannik, isumagalugulu perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutinitu atuareernermi ingerlasarnissaat, nerisassanik naatitanik assigisaanillu agguaassisoqartarnissaa. Sulinermik paarlaasseqatigiittarneq aamma pisinnaavoq sulisuusut atuarfimmi imaluunniit atualernej sioqqullugu ingerlatsinermi pissutsit atuuttut naapertorlugit ikiuussinnaaneri perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutinitu meeqqanut atuartuusussatut ukiulinnut.

Ilanngullugu erseqqissarneqassaaq perorsaanikkut inerikkiartuutaasuni sulisuusut atuartitsinivimmik suliaqartussaanginnerat, kisiannili atuartitsinermut attuumassutilinnik tigussaanagerusunik suliassanik isumaginnittussaanerat.

Ilanngullugulu oqaatigineqassaaq malittarisassat atuuttut akornusinnikkaat nukiiit piginnaasallu eqaatsumik pitsaasumillu atorneqartarnissaat, soorlutaaq naatsorsuutaasoq, suliassat aaqqissuunneqartarneri isumaqatigiissutaasut iluanni pisassasut.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkap kinguneraa pisortaasup sunngiffimmi neqeroorutini pineqartuni sulisunik aqutsinermik ingerlatsisuunissaa. Taamaasilluni pisortaasup pisussaaffigaa suliassat tigussaasut neqeroorutini ataasiakkaani pineqartuni agguanneqartarnissaat, soorlutaaq pisortaasup ataatsimiinnerit aaqqissuunneqartarneri, napparsimasoqartarnera, suliffeqarfimmi akerleriissutaasinnaasut il.il. sammisartussaagai. Tamatumalu saniatigut aalajangersakkami aamma pisussaaffiuvoq pisortaasup kommunalbestyrelsimiit anguniagassatut aalajangikkat sunngiffimmi neqeroorummi piviusunngortinniartassagai, soorlutaaq pisortaasup allaffissornikkut suliassat sunngiffimmi neqeroorummi pineqartumi aamma suliarisussaagai.

Imm. 3-mut innersuussineq isumaqarpoq pisortaasoq sunngiffimmi neqeroorummi aalajangiisartussaasoq qanoq annertutigisumik sulisuusoq assersuutigalugu meeqqat atuarfianni piffissat ilaanni sulisassanersoq, sulisuusup pineqartup perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutini suliaqanngiffigisaani.

Imm. 5-imut

Aalajangersagaq isigineqassaaq imm. 4-p naggataanut atasumik, tassani ersimmat sunngiffimmi neqeroorutip pisortaa sunngiffimmi neqeroorummut aningaasartuutissanut missingersuusiortussaasoq. Aningaasartuutissanut missingersuutit suliarineqassapput kommunalbestyrelsimit malittarisassat suliart tunngavigalugit. Nalinginnaasuvoq aningaasartuutissanut missingersuusiornissamut malittarisassat ingerlatsiviup imminut pigisup siulersuisuini aalajangersakkat tunngavigalugit suliarineqartarnerat, tamannalu aamma atuuppoq perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik meeqqanut atuartuusussanut sunngiffimmi neqeroorutini, imminut pigisutut aaqqissuussaasuni. Tamannali atuutinngilaq ingerlatsivinni imminut pigisuni, kommunalbestyrelsimit ingerlatsinissamut isumaqatigiissuteqarfigineqarsimasunut, tassani malittarineqartussaammata kommunalbestyrelsimit aalajangersakkat.

§ 9-mut

Aalajangersagaq imatut aaqqissuussaavoq, imm. 1 taamaallaat perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik paarsisarnikkut neqeroorutinit meeqqanut atuartuusussanut tunngasuulluni, immikkoortorli 2 imaqarluni perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik paarsisarnermut neqeroorutinit aamma § 18-imi eqqaaneqartunik perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutinit.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami tassani pineqarput sulisut amerlassusissaannut minnerpaaffissatut piunasaqaatit, isigineqassallutillu perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutininik pitsaassusilinnik qularnaariniarnermiit. Tamanna isigineqassaaq naatsorsuutigalugu sulisut amerlaneruppata sunngiffimmi neqeroorutini sulisuusut, meeqqat amerlassusaannut naapertuuttumik, ajornannginnerussasoq perorsaanikkut siunnerfilersukkanik meeqqanik sullissisinnaaneq. Meeqqat sulisumut ataatsimut 12-iunissaannik killiliineq kommunit tamanna pillugu oqaloqatigereerlugit aalajangigaavoq.

Aamma isumaliutigisaasumik inissitaavoq aalajangersakkami faggruppit aalajangersimasut nalunaarneqannginneri, taamaasilluni siumoortumik fagitigut killilersuisoqarani, neqeroorutini atorfeqarnissamut atatillugu. Kommuninik oqaloqateqarnermut atatillugu, takuuk siunnersuummi nalinginnaasumik oqaaseqaatit, - nalunaarneqarpoq sulisut amerlassusissaannut minnerpaaffissaliisoqassasoq, kisiannili faginat qanoq ittunut agguaanissaq pinnagu. Taamaattoq naatsorsuutigisaavoq kommunalbestyrelsit – piginnaasanut tunngasumik oqartussaaffimmi akisussaasuusut, - qularnaarumassagaat sapinngisamik pitsaassusissaq qaffasinnerpaaq, aningaasatigut sulisussanillu pissarsiniarsinnaanikkut periarfissat atugassarititaasut iluanni.

Imminnulli assortuuttut isigineqarsinnaasumik aalajangersakkamit inernilunneqarsinnaavoq, sulisuusut amerlassusissaannut tunngasumik aalajangersakkat, allatigut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutininik tunngatillugu, ataatsimut isigaluni kommunalbestyrelsip oqartussaaffiata iluaniittoq. Tamanna isigineqassaaq ataqatigiisillugu isumaqartoqarmat piunasaqaatit sakkukinnerusartut, neqeroorutininik pineqartunut tunngasuni.

Imm. 2-mut

Pineqarpoq pisinnaatitsissutitut aalajangersagaq, taannalu tunngavigalugu Naalakkersuisut nalunaarusiorsinnaapput sammineqartuni pissutsinut tunngasumik. Pissutsit assersuutigalugu aqutsinermut, allaffissornermut aamma sulisut amerlassusissaannut aalajangersakkanut tunngasut, aallaavittut sulisitsisup pisussaaffianiittarput. Pissutsilli taamaakkaluartut inuiaqatigiinni ataatsimut soqutiginninneq pingaarutaalu isigalugit, sunngiffimmi neqeroorutininik atasuusut, naliliisoqarpoq suliassaqarfimmi ersarinnerusumik aqutsinikkut atugassiisoqarsinnaasoq.

§ 10-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap assigaa § 26, imm. 1, Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqtitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaanni aalajangersagaasoq.

Kommunalbestyrelsip aalajangiineri ilaalersinneqartunut tunngatillugu pisassapput malittarisassat kommunalbestyrelsip tamanut takusassiarisai § 11, imm. 1 naapertorlugit.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq isumaqarpoq perorsaaniikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorut sunngiffimmi neqeroorummi aallartinnissamut aalajangiisinnaalersitaasoq, aalajangiisassammat malittarisassat ingerlatsivinnut imminnut pigisunut atuuttut naapertorlugit, ingerlatsiviup namminersortup nammineq aalajangersarsimasai, tamanullu takusassiarisimasani § 11, imm. 2 naapertorlugu.

Imm. 3-mut

Kikkut sunngiffimmi neqeroorutini pineqartuni ilaalersinnaaneqarsinnaanerannik aalajangiisarneq pisassaaq namminersortunut sunngiffimmi neqeroorutinit pisinnaatitaaffittut maleruagassiaasut naapertorlugit.

§ 11-mut

Imm. 1-imut

Siunertaavoq aalajangersagaq atorlugu periarfissiisoqassasoq atuisut ilaalersinnaanermut tullerriaarisarnermullu piunasaqaatinik paasissutissinneqartarnissaat, qinnuteqartut tiguneqarsinnaasunit amerlanerusimagaangata.

Aalajangersakkami naggatit aappaannut tunngatillugu oqaatigineqassaaq angajoqqaat ilaalersitsinissamut tunngatillugu nalunaartarneri aalajangiisuusumik pisussaaffiunngitsut, tamatumani apeqqutaasarmat inissat amerlassusaat.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq tunngaveqarpoq assigiimmik isiginiaanermik, imm. 1-imi oqaaseqatigiinnut siullernut oqaatigineqartunut atatillugu.

Imm. 3-mut

Imm. 1-imut oqaaseqaatinut innersuussisoqassaaq.

Imm. 4-mut

Aalajangersagaq tunngaveqarpoq qularnaarumaneqarmat inissat piusut iluaqutigineqarnissaat, pisariaqanngitsunillu tunngavilersorluni itigartitsisoqartannginnissaa.

§ 12-imut

Aalajangersagaq meeqqanik perorsaaniikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutiniit peqataajunnaarsitsisarnermut tunngavoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap assigaa Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqtitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 29, imm. 1, siunnersuutip matuma atortuulerneratigut atorunnaartussatut siunnersuutigineqartoq.

Aalajangersagaq tunngaveqarpoq pingaartinneqarmat meeqqap perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ingerlatsinermi peqataanissaata ingerlaannarnissaa. Taamaattumik meeraq taamaallaat ingerlatami peqataanermiit anisinnaavoq, sunngiffimmi neqeroorummik allamik naleqquttumik sunngiffimmi neqeroorfigineqaruni. Tamannalu assersuutigalugu tassaasinnaavoq kommunimi perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorut alla, imaluunniit namminersortuni perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik sunngiffimmi neqeroorut.

Imm. 2-mut

Immikkut illuinnartumik pisut assersuutigalugu tassaasinnaapput, meeraq ima pissusilersortuusooq, sunngiffimmi neqeroorummi meeqqat allat sullinneqarnissaannut pissusilersornermigut akornutaalluni. Pinngitsaaliissutaasumik allamut nuutitsinermik pisoqartinnagu aaqqiissutissarsiortoqartariaqarpoq, angajoqqaat imaluunniit meeqqap pilersuisuii suleqatigalugit.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq siunertaqarpoq qularnaassallugu innuttaasut ilisimassagaat qaqugu aamma qanoq peqataajunnaarneq pisinnaanersoq.

Imm. 4-mut

Imm. 3-mut tunngatillugu oqaaseqaatinut innersuussisoqassaaq.

§ 13-imut

Aalajangersagaq imaqarpoq paasissutissanik ingerlatitseqqittarnermik il.il., meeqqap perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik sunngiffimmi neqeroorummiit allamut nuunneranut atatillugu pisussanik.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq isumaqarpoq paasissutissat meeraq pillugu ingerlatseqqinneqartussaasut, meeraq imaluunniit inuusuttoq perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorummiit allamut nuuppat. Taamaallaat paasissutissat meeqqat pisariaqartitsinerannut aamma ineriartornerannut tunngasut ingerlatseqqinneqarsinnaapput, tamatumani aamma sunngiffimmi neqeroorummi tiguisussami meeqqap pisariaqartitsineranut tunngasumik ilisimassallugit naleqquttut, qularnaarumallugu meeqqap perorsaanikkut naammaginartumik ingerlaqqinnissaa. Kommunalbestyrelsip tamatumunnga atatillugu eqqumaffigissavaa inuit ingerlatitseqqittarnermik suliaqartut pisariaqartunik piginnaaneqarnissaat. Tamatumalu aamma kingunerisinnaavaa ingerlatitseqqittarneq qitiusumiit isumagineqartariaqartoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq pisinnaatitsivoq nalunaarusiornissat, paasissutissat imm. 1-imi pineqartut ingerlateqqinneqartarnerannut tunngatillugu, tamatumani aamma paasissutissanik elektroniskiusunik ingerlatitseqqittarneq, aamma ingerlatitseqqinneq pisassasoq pappiala tamatumunnga atorpeqartussa q aalajangersimasoq atorlugu, soorlutaaq paasissutissanik ingerlatitseqqittarnermut piffissalersuisoqarsinnaasoq.

§ 14-imut

Aalajangersagaq taamaallaat perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik paarsisarnermik neqeroorutitut tunngasuvoq, aamma taakkununga piumasaqaatinik qanoq ittunik tunniussisoqartassanersoq pillugu.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami ersippoq neqeroorutit paarsisarnermi isiginiagassat saniatigut aamma imaqassasut perorsaanikkut aamma inooqatigiissutsikkut isiginiagassanut tunngasunik.

Perorsaanermut attuumassuteqartut siullermik pingaarnertullu meeqqap ilikkagaqariartortinnissaanik ineriartornissaanillu pinnguarnikkut aamma allatigut sammisaqartarnernut tunngasut pineqarput, soorlutaaq naatsorsuutigineqartoq meeqqamit namminermit aamma inersimasumit eqeersimaartumik peqataasoqarnissaa. Kiisalu aamma naatsorsuutaavoq ingerlatat aqqissuussaassasut, pilersaarummut anguniakkanullu tunngatillugu, meeqqap ineriartornissaa siunertaralugu.

Aalajangersakkap perorsaanikkut siunertaa isigineqassaaq kissaateqarnermiit, paarsisarnermik neqeroorutit peqataassasoq meeraq tapersorsorlugu ineriartornermi ingerlaarfiani, imaqartunik inuttut ineriartornermik piginnaanernillu tigooraanermik, aamma meeqqanut allanut pissuseqartarnermik. Inuttut piginnaasat tamatumunnga atatillugu isigineqarput ataatsimoorfimmu matuersaatitut, meeqqat pisinnaasaminnik nittarsaassinissaminnut periarfissaqarfigisaat. Inuttut piginnaasani ilaasinnaapput assersuutigalugu sungiussisinnaaneq, pilerissuseqarneq, akerleriissutigisanik aqqiiviginnissinnaaneq, attaveqarsinnaaneq il.il..

Sulisuusut tamatumunnga atatillugu meeqqat tarnikkut inuunerminni avatangiisaannut tunngasunik isiginiassinnaapput, assersuutigalugu ikkataasarnerup, pimmataasarnerup pinngitsoorniarnerni, aamma naammattumik paarsisarnermik neqeroorummi peqataanissamut piumassuseqannginnermut atatillugu.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami oqaaseqatigiit siulliit nalunaarput isiginiagassanik tigussaasunik, paarsinermik aaqqissuussinerup isumagisassaanik, perorsaanikkut suliat aaqqissuuttarnerinut atatillugu. Meeqqap takorluuisinnaassusianik pilersitsisinnaassusianillu qiimmassaasarnermut atatillugu pineqarput meeqqanik sullissinermi sammisassat pingaaruteqarluinnartut, pilersitsisinnaassuserlu perorsaanikkut suliani qitiulluinnarluni inissisimavoq. Meeqqap takorluuisinnaassusianik qiimmassaaneq, aamma pilersitsiortorfiusunik ingerlatsineq periaatsit assigiinngitsorpassuit aqutugalugit pisinnaasarput, sannavinni / sullivinni ingerlatsisarnernut atatillugu, imaluunniit pinngortitami periaatsit tigussaasunngortitat assigiinngiiaartut iluaqutugalugit. Eqeersimaartumik ingerlaatsimi ilaavoq nutaaliorsinnaassuseq. Takorluuisinnaassuseq nalinginnaasumik paasineqartarpoq meeqqat periarfissanik allanik pilersitsisinnaanerannut nukiusutut, oqaluttuat aamma iliuitsit.

Inuttut aamma nalinginnaasunik piginnaasanik ineriartortitsineq pingaarnertut atasuuvoq meeqqap inunnut allanut attavilersorneranut, meeqqap meeqqat allat peqatigalugit peqatigiinnerannut, meeqqat allat aamma inersimasut ilagalugit, piginnaasanik ineriartortitsinermi, ammasuunermik, naammagittarnermik aamma ataqqinninnermik meeqqanut inersimasunullu atasumik ineriartortitsinermik.

Aammalu aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaanni ersippoq, paarsisarnernik neqeroorutit paarsinerinnaanngitsunik siunnerfeqassasut, paarsisarnermik neqeroorut ilutigisaanik meeqqap atuarnernut tapersersuisuusussatut naatsorsuussaammat. Assersuutigalugu tassaasinnaapput ilinniagassanut ikiorsiisarneq, tassuunalu atuarfiup aamma sunngiffiup akornat ineriartortinneqartarluni. Tamatumalu saniatigut ingerlatat allat aamma ilaasinnaapput, taamalu meeqqat atuarnissaminnut piareersarsinnaallutik. Tamatumunnga atatillugu oqaatigineqassaaq, ingerlatat pinngitsooratik fagitigut ilisimasassanut tunngasuusariaqanngimmata. Tassami aamma pineqarsinnaapput ingerlatat meeqqap ilinniarumassusianik, inuttut piginnaasaanik, ineriartorneranik nalinginnaasumik, piumassusianik atugarissaarneranillu annertusaasut imaluunniit nukittorsaausut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap meeqqat immikkut ajornartorsiutillit ajornartorsiutaat suussusilersorpai. Aalajangersagaq takutitsivoq immikkut pisariaqartitsineq immikkoortitsissanngitsoq meeqqanik neqeroorutini peqataasinnaanermut.

Tamatumunnga atatillugu pineqartut tassaasinnaapput timikkut aamma tarnikkut innarluutit meeqqani immikkut perorsaanikkut pisariaqartitsisuusuni. Meeqqanut immikkut pisariaqartitsisunut ilaapput meeqqat autisme-mik akornutillit, ADHD-eertut, meeqqat aliasuutininik aamma ajutoornermik eqqugaasutut suliarisariaqartut assigisaallu.

Kommunalbestyrelsip tamatuma kingorna periarfissaqarfigissavaa perorsaanikkut immikkut neqeroorutit paarsisarnernik aaqqissuussinernut ilaalersissallugit. Aalajangersagaq aallaaveqarpoq meeqqat paarsisarnernik aaqqissuussinerni peqataanissaannik, meeqqat allat

ilagalugit, tamannalu unammilligassanik immikkut ittunik pilersitsisinnaavoq. Tamatumani pineqarsinnaapput pisariaqartitsineq tapersorsorneqarnissamik, malinnaasinnaajumalluni, aqutsisinnaajumalluni ingerlatanillu aaqqissuussisinnaajumalluni, taamaattumillu pisariaqarluni akulerunnissaq, assersuutigalugulu meeqqat puullaaqissutaat annikillisinnaarlugit sullissilluni, meeqqallu periarfissaannik ineriartortitsilluni.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami pineqarpoq mappe, meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut ineriartortuutaasunik ulluunerani neqeroorutitut Inatsisartut inatsisaanni nr. 5, 2012-imeersumi § 5, imm. 3 naapertorlugu meeqqat mappiannik taaneqartoq, aammalu atuarnep aallartinnerani aamma taaneqartoq meeqqat mappiannik, takuuk meeqqat atuarnep pillugu inatsisartut inatsisaanni § 20.

Atuartut mappiat sakkussaavoq tapersorsuisoq ataavartumik suliniuteqartoqarnep, meeqqat ataasiakkaarlugit. Atuartup mappia ilutigisaanik isigineqassaaq meeqqat arlalissuit atuarnep sioqqullugulu kinaassusilerneqareertarneranniit immikkut pisariaqartitsisutut sullinneqarnissamik, assersuutigalugu isumaginnittoqarfimmit imaluunniit ulluunerani paaqqinnittarfimmit. Meeqqat taakkua aamma pisariaqartitsisuupput immikkut suliniuteqarfigineqarnissamik, atuarnep aallartinnerani aammalu atuarnep ingerlanerani ataatsimut isigaluni.

Atuartup mappia meeqqat immikkut ittunik pisariaqartitsinerannut tunngasunik paasissutissat saniatigut aamma pingaaruteqartunik atuartitaanerannut pissutsinik imaqartarpoq, aamma paasissutissanik assersuutigalugu nalilersuisarnep, angajoqqaanik oqaloqateqarnep, atuartup ilinniartitsisullu oqaloqatigiittarnerinit, atuarnep pisortaata angajoqqaallu oqaloqatigiittarnerinit, paasissutissanik aallartittarnerannut taamaatsittarnerannullu tunngasunik, immikkut akuersissuteqartarnerannut aammalu atuarnep pillugu atuarnep aalajangiinernik. Tamatumunnga atatillugu pisariaqarpoq paarsisarnep neqeroorutip atuarnep ilisimasanik taakkuninnga atuisinnaanissaa, akisussaaffimmillu tigusinissaa ingerlaavartumik meeqqap illersortariaqartup sullinneqarnerannut atasunik. Tamatumunnga atatillugu naatsorsuutaavoq ingerlatsiviup meeqqap inissinneqarfigisimasaata uppersarsarsussagai ilisimasat, meeqqap aallaavigisaa, immikkut pisariaqartitsinera il.il., meeqqap immikkut pisariaqartitsinera isiginiarneqarsinnaaqullugu. allannguinerit tamarmik imaluunniit pisut pingaaruteqartut paarsinermik ingerlatsinermi pisumiittut atuartup mappianut ikkussuunneqartassapput, taamaaliornikkut atuartup mappiani meeqqap oqaluttuassartaa tamarmiusinnaaqullugu.

Taamaattumik paarsinermik neqeroorutaasoq suliameq peqataasoq mappimut iserluni meeraq pillugu paasissutissarsisinnep saniatigut aamma toqqaannartumik mappimi allassinnaassaaq. Tamatumunnga atatillugu naatsorsuutigineqarpoq meeqqamik paarsinermik aaqqissuussinerup paasissutissat pingaaruteqartut eqqumaffigisariaqartullu tamaasa

ilanngussorsinnaassagai, aamma paasissutissat maannakkorpiag qisuariarfigisariaqanngikkaluartut.

Kommuneqarfik Sermersuumiit tusarniaanermi akissut tunuliaqutaralugu maanna ilanngunneqarpoq meeqqap atuarfia siuliani allaaserineqartut naapertorlugit paarsisarnermik neqeroorummi paasissutissanik pisinnaatitaassasoq.

§ 15-imut

Aalajangersagaq perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik paarsisarnernik neqeroorutitut tigussaasumik avatangiisinik sammisaqarpoq. Aalajangersakkallu aamma assigaa Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqtitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 22, atorunnaartussatut siunnersuutaasoq, siunnersuummut matumunnga atatillugu, aammalu meeqqanut sulii atualinngitsunut inatsimmi § 12-imut tunngatillugu.

Imm. 1-imut

Oqaatigineqassaaq Sanaartorneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 26. maj 2010-meersoq piumasaqarmat ataatsimut isigisunik, illuutit ilusilersorneqassasut pequsersorneqassasullu illuutit pineqartut atorneqartarnerini naammaginartunik atugassaqtitsisoqarsinnaaqullugu, sillimaniarnermut, peqqinnissamut aamma tikikkuminassutsimut tunngasunik, nalinginnaasumillu atuinermut aserfallatsaaliinermullu tunngasunik. Illuutit ilaatigut paarsisarnernik neqeroorutit inissisimaffigisaat sanaartornermut inatsisini aamma pineqarput.

Tamatumalu saniatigut kommunalbestyrelsi sanaartukkanut pisortatut oqartussaasuvoq, sanaartornermut inatsisit naapertorlugit, soorlutaaq kommunalbestyrelsi aamma Kalaallit Nunaanni annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq aamma ikuallattoornissamik qaartoornissamillu pitsaaliuinerneq iliuusissat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 26. maj 2010-meersoq naapertorlugu qatserisartoqarnermut oqartussaasuusoq. Sanaartukkanut aamma qatserisartoqarnermut oqartussaasut nakkutilliinissamut suliaasaat taamaasillutik inatsisit allat aqqutigalugit aqunneqareerput. Aalajangersagaq isumaqarpoq akuersissuteqartoqaqqaartussaasoq siullermeerluni perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutitut ininik atuisoqalinnginnerani, soorlutaaq kommunalbestyrelsip akuersissutigisussaagai paarsisarnermik aaqqissuussivimmi allannguutit kingusinnerusukkut pilersinneqartut.

Avatangiisit atugassarititaasut meeqqat aamma sulisut pisariaqartitsinerannut naleqqussagaanissaannik maleruagassat kinguneraat pissutsit atuuttut tunngavigalugit innarluutilinnit tikinneqarsinnaassusia ilanngullugu isiginiarneqassasoq. Tamatuma saniatigut imm. 3 naapertorlugu periarfissaqarpoq Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaanerannut paarsisarnernik neqeroorutit qanoq aaqqissuunneqartarnissaat pillugu, soorlutaaq innarluutilinnit anguneqarsinnaanissaat malittarisassiuunneqarsinnaasoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq tunngaveqarpoq kingornagut ingerlaavartumik nakkutigineqartarmat akuersissuteqarnermut tunngaviusut suli atuunnersut. Nakkutilliineq tigussaasumik pisarpoq kommunimi akisussaasumi ingerlatsivimmiit. Nakkutilliineq tassaavoq isiginninneq paarsisarnermik neqeroorutini ataasiakkaani aserfallatsaaliinikkut pissutsit, tamatumani aamma paarsisarfiup sanaartornermut sanaartukkallu atorsinnaanerannut akuersissummi atugassarititaasut naammassineqarsimanersut.

Imm. 3-mut

Pisinnaatitsinermit aalajangersagaq atorineqarsinnaavoq illup iluani aamma silami atortorissaarutinit, perorsaanikkut tunngaviusut ileqqullu aallaavigalugit. Tamatumunngalu atatillugu annertussutsinut aamma init ataatsimoortarfiit, qasuersaartarfiit, immikkut ittumik sammisaqartarfiit, iggavimmut, perusersartarfinnut aamma uffarfinnut, errorsisarfinnut, sulisunut ininut il.il. aaqqissuunnissaannut piumasaqaateqartoqarsinnaavoq. Aalajangersagaq aamma atorineqarsinnaavoq aqutsinermit pilersitsinermik pequsersuinermilu ingerlatsivinni innarluutilinnut atorineqartuni. Aalajangersagarlu pissutsinut sanaartornermut inatsimmi aalajangersarneqarsinnaasunut attuumassuteqanngilaq, takuuk imm. 1-imut atatillugu oqaaseqaatit, soorluttaaq sanaartornermut maleruaqqusat aalajangersaavigereeraat sillimaniarnermut peqqinnissamullu tunngasutigut minnerpaaffissat, aamma tikiqqarsinnaanermit atatillugu piumasaqaatit. Aalajangersakkami ”sinnaavoq” atorineqarmat isigineqassaaq tunngaviusumik sillimaniarnermut, peqqinnissamut, tikiqqarsinnaassutsimut aamma atorineqarsinnaanerannut, kiisalu eqqiluitsuunissamut aserfallatsaaliinermullu immikkut aalajangersagaqareerneraniit, takuuk imm. 1-imut atatillugu oqaaseqaatit.

§ 16-imut

Aalajangersagaq akimut ersittuutitsiniarnermik saqqumisumillu ingerlatsiniarnermik aallaaveqarpoq, inunnut paarsisarnermik soqutigisaqartunut iluaqutaasumik, taakkualu assersuutigalugu tassaasinnaallutik angajoqqaat, pilersuisuusut, pisortat, sulisut aamma allat. Assinganik Kulturimut sunngiffimmilu sammisassaqtitsinermit inatsimmi § 23-imi kiisalu atuarfik sioqqullugu ingerlatsinermit inatsimmi § 13-imi aalajangersagaqarpoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami ersippoq akuersissutitut uppernarsaat ulluunerani paaqqinnittarfimmi ersittumi inissisimatinneqassasoq, taamaasilluni assersuutigalugu angajoqqaatut oqartussaasunit imaluunniit pilersuisuusunit takuneqarsinnaassallutik akuersissummi paasissutissat allassimasut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami ersippoq paasissutissat suut akuersissummi allassimasussaanersut. Aalajangersakkallu nr. 9-anut atatillugu oqaatigineqassaaq taaguut ”oqartussat naleqquttut” atorneqarmat, taamaasilluni pisortanit atorneqarmat piumasaqaataasinnaasut nutaat aalajangersakkamik allannguinnissamut pisariaqartitsilissanatik.

Nr. 2-mi meeqqanik isiginninneq ilaatigut imaqarsinnaavoq nalunaarsuinernik qanoq paarsisarnermik neqeroorutip meeqqat naapigiartarnerai pillugit, inersimasut meeqqanut qanoq akisussaaffeqarnerisut, qanorlu meeqqat ineriartortarnerisut.

§ 17-imut

Aalajangersagaq isigineqassaaq sanilliullugu § 16, imm. 2, nr. 2-mut. Aalajangersakkap kinguneraa paarsisarnermik aqqissuussiviup perorsaanikkut anguniagai killiliussallu akuersissummi ersissasut.

Imm. 1-imut

Perorsaanikkut anguniakkanik nalunaarsuinermi pineqarsinnaapput toqqissisimanissaq, aamma qanoq tamatuma anguneqarnissaa. Aamma nammineq ineriartornissamut periarfissaasinnaapput, namminerlu isummanik, kissaatinik pisariaqartitsinermillu anitsisinnaanngornissamut tunngasinnaallutik, imaluunniit inuit ataatsimoortut – gruppip – ilaatut misigisimasinnaanermik ilinniarnerusinnaalluni. Tamatuma saniatigut pineqarsinnaapput ataatsimoorneq, ikinngutitaartarneq aamma akerleriissutinik qaangiisarneq, soorluttaaq ataqqinninnermi ileqqussat sammineqarsinnaasut, nammineq ataqqqineqarnissamut atatillugu, aamma allanik ataqqinninneq, aammalu immaqa avatangiisinik aamma pinngortitamik ataqqinninneq. Tamatuma saniatigut pineqarsinnaapput anguniakkat nammineq naleqqassutimik annertusaaniarnermut tunngatillugu, kiisalu apeqqutit periarfissanik takunnissinnaanermut sammivillit, killissat kisiisa piinnarnagit. Aamma pineqarsinnaapput oqaatsinut aamma nukinnik aqutsisinnaaneq, kiisalu pilersitsisinnaanermut aamma takorluuisinnaanermut tunngasuusinnaallutik.

Killiliussat pingaarnertut immikkoortiterneqarsinnaapput quleqquttanut aalajangersimasunut, assersuutigalugu inuttut ineriartorneq, inuttut piginnaasat, pinngortitaq aamma pinngortitami pissutsit, timi aamma aalasarneq, kulturikkut ussatit aamma naleqartitat oqaatsillu.

Perorsaanikkut sammisanut atatillugu taakkua tassaasinnaapput pinnguarneq, ataatsimoorluni ingerlatat, pinngortitami misigisassat, sammisani assigiinngitsuni itisilerisinnaaneq, isiginnaartitsinermiit, quimik sananermut aamma nerriviup atortulersorneranut – nerriviliorneq – nukiit aqussinnaaneri, timersorneq, oqaluttuat, atuakkanik atuarneq il.il. Ingerlatsinerit piviusunngortinneqarsinnaapput atortussat assigiinngitsut atorlugit, aalaatsimik pinnguarneq, silami sammisat aamma nipilersuutit.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami paasissutissat assigiinngitsut nalunaarsorneqarput, akuersissutitut uppernarsaammi ersittussat, tamanillu takuneqarsinnaasumi saqqumisumi paaqqinniffimmi allagarsiussaasussat. Paasissutissanik suna tamaat ilanngullugu allattuisoqanngilaq, akuersissutitut uppernarsaammi pineqartut ilaneqarsinnaammata, paasissutissanik pisariaqartunik allanik. Aalajangersakkallu taamaallaat piumasaqaatigivaa paasissutissat pineqartut, tamatumani aamma ingerlatsinerit pineqartut, akuersissutitut allagartami nalunaarsorneqarsimassasut. Aalajangersakkap allatut oqaatigalugu piumasaqaatiginngilaa ingerlatat neqeroorutigineqassasut.

Nr. 1-imut tunngatillugu, ilinniagassanut ikiorneqartarnej, aalajangersakkami pineqarpoq meeqqap eqqissilluni nammineq ilinniarsinnaanissaa, ikiorserneqarnissamulli periarfissaqarluni. Tassanili atuartsineq pineqanngilaq.

Nr. 2-mut tunngatillugu pineqarsinnaapput meeqqat tarnikkut, timikkut, ilinniarsinnaassutsikkut imaluunniit inuttut ajornartorsiuteqartut, aallussinissamik pisariaqartitsiviusinnaasut, qanoq iliornikkut meeqqat ineriartornerat ilorrisimaarnerallu nukittorsarneqarsinnaanersoq eqqarsaatigalugu. Meeqqanik immikkut pisariaqartitsisunik sullissineq naatsorsuutigineqarpoq ingerlanneqartassasoq avataaniit suleqatigisat peqatigalugit, assersuutigalugu isumaginninnermi oqartussat allallu.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq isigineqassaaq § 1, imm. 3-mut atasumik, perorsaanikkut ineriartuutaasunik neqeroorutitik meeqqanut sulii atualinngitsunut neqerooruteqarnissami periarfissat. Aalajangersagaq tunngavilerneqarpoq kissaateqarnermik, paarsisarnermik neqerooruteqarfiusoq isumaliutersuuteqareersimassasoq meeqqat ukiukinnerit eqqarsaatigalugit, taakkua qanoq pitsaanerpaamik inissisimasinnaaneri eqqarsaatigalugit. Tamatumalu saniatigut aalajangersagaq siunnerfeqarpoq pineqartut siunissami atualernissaannut, meeqqap atuarnermik aallartitsinissaanut piareersarnissaq eqqarsaatigineqareeqqullugu.

§ 18-imut

Aalajangersakkami sammineqarpoq siunnersuutip neqeroorutissatut periarfissarititaata aappaa, takukkit siuliani oqaaseqaatit nalinginnaasut.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq siunertaqarpoq qularnaassallugu, aamma meeqqat perorsaanikkut ineriartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutitik atuneq ajortut aamma perorsaanikkut ineriartuutaasunik neqeroorutitik iluaquteqarsinnaanissaat. ”Allat” atorneqarneratigut takutinneqarpoq neqerooruteqarnej atorneqartoq, neqeroorutinit allanit allaanerusoq, perorsaanikkut ineriartuutaasunik neqeroorutini.

Imm. 1 oqaasertaligaavoq periarfissiisumik kommunalbestyrelsip akiliuteqartitsinani neqeroorutigisinnaagai perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutit meeqqanut aaqqissuussinermi ilaanngitsunut. Assersuutigalugu tassaasinnaapput pinngortitamut angalaartarneq, soorluttaaq pineqarsinnaasut timigissarneq timersornerlu. Ingerlatallu taamaasillutik naleqqussarneqarsinnaapput sumiiffimmi pineqartumut periarfissaasunut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami pineqarput ”perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutit allat”. Piumasaqaateqartoqanngilaq inersimasut meeqqanit isumaginnittut aamma pinngitsooratik ingerlatani peqataassasut.

Ingerlatat imarisamikku qanoq ittuunerinut atatillugu oqaatigineqassaaq, ingerlatat piffissap ilaannaani ingerlanneqassammata, soorluttaaq ingerlatani meeqqat ineriartornerat siunnerfiussasoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap assigaa aalajangersagaq siunnersuummi § 14, imm. 1 oqaaseqatigiinni siullerni allaaserineqartoq, tassungalu innersuussisoqarluni.

§ 19-imut

Aalajangersakkami akiliuteqartarnermut pissutsit §§-inut 14-17-imut atatillugu aqunneqarput, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutinut eqqaaneqartunut atatillugu. Aalajangersakkami allatut oqaatigalugu pineqanngillat, perorsaanikkut sunngiffimmi neqeroorutit allat, akiliuteqartitsiviusanngitsut, takuuk § 18, imm. 1, oqaaseqatigiit appaat.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami taamaallaat pineqarput kommunip perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik ingerlatsinermi neqeroorutai. Aalajangersagaq isumaqarpoq naatsorsuutigineqartoq kommunalbestyrelsip meeqqanut atuartunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutai nammineq akiliuteqartarnermik aallaaveqartussatut naatsorsuussaasut, takuuk imm. 4, tassanilu paasineqarsinnaalluni ilaannakuusumik akiliuteqartitsisarneq pineqartoq.

Imm. 5-imut innersuussisoqarnera ikkunneqarpoq erseqqissarumallugu nalunaarusiornerup tunngavigigaa akiliuteqartarnermut malittarisassanik aalajangersaaneq, tamatumani aamma isertitat annertussusiannik tunngaviliisarneq, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik neqeroorutinik atuisarnermut tunngatillugu.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami taamaallaat kommunimi perorsaanikkut inerikkiartuutaasumik paarsisarnermik aaqqissuussinerit pineqarput. Tassani pineqarput missingersuusiasuni aningaasartuutit tamarmiusut, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik paarsisarnerni

kommunimi ataatsimut isigaluni. Aalajangersakkallu aamma assigaa Inatsisartut kulturikkut sunngiffimmilu sammisassaqtitsinermut inatsisaanni § 24, imm. 2.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq ersersitsisuuvoq assigiinngissuseqarsinnaasoq kommunip iluani kiffartuussinerup annertussusia, illoqarfiit aamma nunaqarfiit akornanni, tamannalu akiliuteqartitsisarnermi aamma malugineqarsinnaasariaqartoq. Aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaat pissuteqartoq naliliinermik, illoqarfimmi perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutinik ataatsimit amerlanerusunik pilersitsinissamut periarfissaqarpat, tamatuma pisariaqartikkaa sunngiffimmi neqeroorutit taakkua assigiissumik pitsaassuseqarnissaat.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkap assigaa kulturikkut sunngiffimmilu sammisassaqtitsinermut Inatsisartut inatsisaanni § 24, imm. 3. Aalajangersakkami ersippoq kommunalbestyrelsi pisussaasoq nammineq akiliutissamik appaanissamut, taamaattumillu nammineq akiliutissap aningaasartuutiviusut ingerlatsinermut ersersinnaviangikkai.

Oqaaseqatigiit aappaanni aalajangersakkap isumagaa taamaallaat akigititassamik ataasiinnarmik kommunimi aalajangersaasoqarnissaa, eqqaassanngikkaanni nikingassutit imm. 3-mi pineqartut.

Imm. 5-imut

Pineqarpoq pisinnaatitsissut kulturikkut sunngiffimmilu sammisassaqtitsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 24, imm. 4-mi aalajangersarneqartup assinga.

Aalajangersakkap Naalackersuisut pisussaaffilerpai nalunaarusiornissamut, akiliutaasussanik aaqqissuussisumik, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik atuartunut paarineqartartunut tunngatillugu.

Siunnerfiuvoq nalunaarusiornissaq Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 3, 4. februar 2011-imeersumi tunngaviusut aallaavigalugit, annertussusilikkanik perorsaanermut inerikkiartuutaasunik kommunini ulluunerani meeqqat atuarfiat sioqqullugu ingerlatsinernut atatillugu. Tamanna isumaqarpoq akiliuteqartussaasup akiliisinnaassusia akiliutaasussap annertussusilernerani ilanngunneqassasoq.

Aalajangersakkami ersippoq pisinnaatitsissut aamma atorineqarsinnaasoq maleruagassiornermut, akiliuteqartussaananermik erseqqissaanermi, soorluli aamma malittarisassiorqarsinnaasoq assersuutigalugu pinngitsaaliissutaasumik anisitsisoqarsinnaananeranut, akiliisannginneq pissutigalugu, aammalu maleruagassiorqarsinnaasoq inissanut akiliuteqarfiusussaannngitsunut tunngatillugu.

Isertitanik tunngavilimmik annertussusiliisarneq paasineqassaaq akiliutissap annertussusissaatut, akiliuteqartussap isertitaanik tunngavilimmik annertussusiliinertut. Taaguut ”akiliut” paasineqassaaq akiliuteqartussaasup akiliuteqartussaasulluunniit akiliutaattut, soorluttaaq tamanna atuuttoq ”isertitat annertussusilernerannik” taaguummi, tassalu akiliuteqartussap isertitai.

§ 20-mut

Aalajangersakkami aqunneqarpoq kina akiliisussaansoq. Tamatuma assinganik atualerneq sioqqullugu inatsimmi § 29, imm. 2-mi aamma kulturimut sunngiffimmiilu sammisassaqtitsinermut inatsimmi § 21-imi aalajangersagaqarpoq.

Aalajangersakkap oqaasertalerneqarnerani nalunaarneqarput aningaasaqarnikkut atugassarititaasut akiliuteqartussami akiliuteqartussaniluunniit isiginiarneqartussat, erseqqissarneqarlunilu angajoqqaat aningaasaqarnikkut inissisimani pinngitsoorani aalajangiisuusaaannngitsut. Aalajangiisuusoq tassa, kina akiliuteqartussatut pisussaansoq, taannalu nalilerneqartarluni meeqqap kimit pilersorneqarneranik tunngavilimmik. Amerlanertigut tassaasarput angajoqqaat, meeraq nalinginnaasumik angajoqqaaminiittarmat, taamalu aamma angajoqqaaminit pilersorneqartarluni. Kisianni meeraq aalajangersimasumik angajoqqaarinngisamini najugaqartuuppat, taakkualu pilersuisuullutik, taakkua tamatumunnga tunngaveqartumik pilersuisutut isigineqassapput. Meeraq aalajangersimasumik angajoqqaajusut arlaanni najugaqarpat, angajoqqaq taanna pilersuisutut isigineqassaaq.

§ 21-mut

Tassani aalajangersagaq misileraasarnermut tunngasuvoq, taamalu paasineqassalluni Inatsiartut inatsisaanni atortitsiviusup iluani periarfissanik misilittaaniartoqartoq, Inatsiartut inatsisaanni aalajangersakkat nalinginnaasut iluanni piviusunngortinneqarsinnaannngitsunik. Ingerlatat utaqqiisaasumik aqqissuussaassapput, misilittagaqalernermillu pilersitsillutik, suliassaqarfimmi ineriartortitsinermi atorqeersinnaasunik.

Imm. 1-imut

Misiligutinik aallartitsinissami piumasaqaataavoq tamanna pillugu kommunalbestyrelsimiit inassuteqartoqarsimanissaa. Soorlu ersittoq, pineqassapput suliniutit killillit, ingerlaavartumik aqqissuussinerit aalajangersakkap avataaniimmata.

Misileraanernik aqqissuussinerit assersuutigalugu tassaasinnaapput perorsaanikkut ineriartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutit assigiinnngitsut aqqissuunneqartarneri, sunngiffimmi neqeroorutit aqqissuussaansoq, tamatumani aamma aqunneqarnerat, sulianik tigumminnittuuneq imaluunniit ingerlatsivinnik allanik il.il. suleqateqartarneq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami killilikkamik misileraalluni ingerlatsinissanut piffissaliisoqarpoq. Killiliineq aalajangerneqarpoq qularnaarumallugu misiliilluni aaqqissuussinerit killilikkamik aaqqissuussinerugallarnissaat, soorlutaaq misiliinerup sivisussusiatigut misigineqarsinnaassasoq saneqqutsigallarnertut.

Imm. 3-mut

Aalajangersagaq tunngavilerneqarpoq kissaateqarnermik misileraanerup sunniutaasa, iluaqutaanerisa allatigullu pitsaaqutigisinnaasaasa uppersarneqarsinnaanissaannik, misiliinerup kingunerisaanik pissarsiarineqartut. Tamatuma saniatigut nassuiaasiaq atorineqartussaassaaq, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik sunngiffimmi neqeroorutitut meeqqanut atuartunut tunngatillugu Naalakkersuisut pisussaaffigaat nakkutillineq.

§ 22-mut

Aalajangersakkami allaffissornikkut killissatut apeqqut nalunaarneqarpoq. Aalajangersakkami ersippoq kommunalbestyrelsip aalajangernera inaarutaasunik aalajangernerusoq. Taannalu isigineqassaaq tunngavigalugu suliaq kommunip susassaarfigigaa.

§ 23-mut

Aalajangersakkami nalunaarneqarpoq Inatsisartut inatsisissap atortuulerfia.

Imm. 1-imut

Aalajangersagaq oqaasertaligaavoq siunnerfigalugu siunnersuut atortuulersinneqassasoq ullorsiuutit ukiuata 2018-ip aallartinneraniit. Piffissaq ulluligaavoq kommunit isumaqatigiissuteqarfigalugit.

Imm. 2-mut

Pissusissamisoortinneqarsimavoq malittarisassani allani aalajangersakkat aalajangersimasut atorunnaarsinnissaat, arlariitigut malittarisassaqtitsinissaq pinngitsoorniarlugu, perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik meeqqanut atuartussaasunut sunngiffimmi neqeroorutit uani siunnersuummi katersorneqarneri ilutigalugit. Kiisalu aalajangersakkat pineqartut nassuiaateqarfigineqarput siunnersuummut oqaaseqaatini nalinginnaasuni, immikkoortup a-p ataani, malittarisassanik atuuttunik sammisaqarnermut atatillugu.

Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut inatsisissaanni nr. 16, 3. december 2012-meersumi § 32, imm. 3-mik atorunnaarsitsineq pissuteqarpoq aalajangersagaq tunngavissaqanngimmat, pissutigalugu Kulturikkut ingerlatsineq sunngiffimmilu sammisassaqtitsineq pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 5, 6. juni 2016-meersumi aalajangersagaq.

Taamaalilluni siunnersuutip akuerineqarnerata assigissavaa sunngiffimmi sammisassaqtitsinerup aaqqissugaanera pillugu Inatsisartut inatsisaata akuerineqarnera.

